

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. KIADJA: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Fanyar hangulat.

Budapest, február 14.

(v.) Hiába ragyogtatja szelid verőfényét a féltúlnak idejét elbitorló, koránjött kikelet: a lelkekben hóviháros éjszakáknak zimankós hangulata didereg. Azt hiszik, már holnap fog útni a döntés órája. S ettől a döntéstől fáznak már eleve. Fáznak mindannyian, intra muros et extra. Nem bíznak benne, mert magukban nem bíznak. Olyik elvetette a súlykot s ezt bánja; olyik meg zsebre vágta s most ennek a terhét nyögi. Ha előről kezdhetnék, nyilván más lett volna a dolgok menete s ehhez képest más lenne a hangulat is, amelyben az eredményt várják. Több okuk volna, hogy egymással meg legyenek elégedve; s jobban volnának tehát megelégedve magukkal is. De visszacsínálni a megtörténtekeket nem lehet, még jóvátenni sem mindazt, amit elhibáztak. Most már csak egyet tehet: bölcs rezignációval fogadni az eredményt s férfiasan viselni azt a felelősséget, amely kinek-kinek belőle kijut.

Pedig a vonal helyes volt, amelyen a dolog megindult. Az ellenzék az obstrukcióból, a többség a maga akaratának kárhóza-
tos és megalázó meddőségéből könnyen ki-
juthatott volna ezen a vonalon. A Szilágyi
Dezső által ajánlott kibontakozási politika
volt ez a vonal. A szenvedélyek vásári zaja-
ban megváltó szózatként hatott a politikai
józanságnak ez az államférfiúi sugallata, tul-
harsogva a zsvajt és erős elhatározásokra
szólítva a trónnak és a nemzetnek akarat-
eréjét. Azokkal szemben, akik a harcot esz-
közül használták, azt hirdette ez az ige,
hogy az egyellen üdvös cél csak a béke le-
het, a béke, mely helyreállítja az alkotmányt,
restaurálja és megszilárdítja a parlamenti erőté-

nyezők egyensúlyát és tartós összhangba hozza a
most egymás ellen kéllehetetlen küzdelemben
álló jogköröket. Az ige, alighogy elhangzott,
azonnal gyökeret vert a nemzet szívében. A
fektelenné vált szenvedélyt a józan igazság
megállította utjában. A közvélemény belátta,
hogy két forradalomnak összezapása volt ez
a küzdelem. Az obstrukció a kisebbségnek
forradalma volt a többség ellen; a Tisza-lex
a többség forradalma a parlament és az al-
kotmány ellen. S ha már nem lehetett ide-
jekorán lefegyverezni a két forradalmat, leg-
alább az lett kívánatos, hogy minél koráb-
ban szereltesse le. Ezt tanácsolta a
pozsonyi levél, midőn a kibontakozás érde-
kében felébreszteni és tette szőlítani próbálta
a nemzet lelkiismeretét. Az első hatása ennek
az igének elég biztató volt. Fegyverszünet
állott be s megindultak a békétárgyalások.
Igy akarta a király s ezt az elhatározását
örömmel fogadta az egész közvélemény. A
hibák aztán itt kezdődtek. Az alkudozások
során az országos érdek nem mindig tudott
föléje kerekedni a pártérdeknek. Az áldozat-
készség későn és gyéren jelentkezett. Amit
örömet és gyorsan lehetett volna megadni,
az eminnen-amonnan is csak nagy bajjal és
lassan volt kicsikarható. Az alkuvó felek vi-
mányokra pályáztak s olykor csökönnyösséggel
pótolták a következetességet. Csakhamar a
taktika lett urrá a tárgyalásokban, még pedig
nem mindig a jó taktika. Sikerrel csak a
gyors elintézés biztató. Először, mert az or-
szág már nagyon ráunt a küzdelemre s
lelkes halálai jutalmazta volna meg mind-
azokat, akik minden haladéki kizárásával hoz-
zák létre a békét. Aztán meg azért, mert aki
habozás nélkül hozza meg az amugy is el-
kerülhetetlen áldozatot, annak dicsőségére
vállik az önmegtagadás; holott aki egy ideig

makacsul visszautasítja azt, amit a végén
mégis meg kell adnia, azt megalázza a saját
taktikája. Ezek a hibák bizony sok idővesz-
teséget okoztak és jelentékenyen ártottak az
ügynek. Pedig elég világosan mondta meg
Szilágyi Dezső Pozsonyban, hogy a kibon-
takozás csakis akkor jöhet létre, ha a közre-
működésre hivatott tényezők félrefeszik a
személyes tekinteteket, a pártérdeket és min-
denekfölött azt a más körülmények között
dicséretes törekvést, hogy politikájuk szig-
gouan következetes maradjon magához.
Fájdalom, ez a három szempont nem
érvényesült mindig a kellő mértékben. S bár
a tapintatos közvetítés sok ellentétet már
eleve elsimitott, sok élt már eleve eltompított
s így a kontroverziákat ugy számra, mint
terjedelemre következetesen csökkentette: de
azért mégis érezhető volt olykor a tárgyalá-
sok folyamán a feleknek egy végzetes téve-
dése, — az, hogy amikor vetekedniök kellett
volna az áldozatkészségben az ország javára,
akkor fukarkodtak, mert egymásnak rösteltek
áldozni.

Utközben aztán persze hogy elkallódott
egy része annak a hatalmas erkölcsi energiá-
nak, amelylyel a pozsonyi szózat a kibonta-
kozás politikáját megindította. A háboru szü-
netelt, de megkezdődött a civakodás. És tá-
madt egy odíozus látszat, amely azzal a
táborral szemben, amely a harcot vakmerően
a maga politikájának céljával hirdette, a másik
tábor olyan színben tüntette fel, mintha
neki a béke csak eszközül szolgálna. S kell-e
mondanunk, hogy ez a látszat is jókora részt
elpusztított abból az erkölcsi energiából,
amely a kibontakozás politikáját a megvaló-
sulás útjára lóditotta? Szóval, az ügynek az
lett a fátuma, hogy tulhamar kijózanodtak a
felek a hazafias lelkesedés mámorából. Ki

T Á R C A.

Szentbibory Krisztina.

(Egy kisasszony románcja Anno 1799-ből.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Pékár Gyula.

A románc eleje.

... Az öreg pap elgondolkodva bámult ki a plébánia bolthajtásos, ódon ablakán.

— Bizony — mondá halkán és keresztet vetett magára, — akármit is mondanak önök ugynevezett felvilágosodott emberek: van valami láthatatlan igazságszolgáltatás e földön, van valami titokzatos kéz, amely olykor megdöbbenően avatkozik bele a halandók cselekedeteibe. Tudom, a mai világ véletlennek nevezi ezt. Mi még mindig Istennek hívjuk e láthatatlan kezét, mi az egyház hívó szolgái... Ön épp a biborvári „fehér kisasszonyt” emlegeti. Lássá, különös eset ez nagyon. Higgye meg nekem, csak a teológia képes azt megmagyarázni... Tessék csak: innen szépen látszik Biborvára!

Kinéztem. A plébánia vén góthikus ablaka csakugyan a legszebb rámája lehetett annak a képnek, amit ott láttam. A csöndes falu jobbágyosan szerény házaí és kertei felett merészen és büszkén emelkedett ki az alacsony várhegy fantasztikusan elfeketőül fái közül Biborvára... Bástyái tetéjében mint porladozó állkapcsok odvas fogorai vicsorítottak a lőrészek rovátkái. Felső-
gesen tiszta szeptemberi délután volt s a vár kastélyzerü innessó része éles barokk körvonalakkal rugott ki a nyugati ég vörhenyesre való végtelenségébe. Egyetlenegy hűvösen fehér fellegecske uszott az azurban s ez mint valami büszke menyői zászló látszék odaszegődni a leg-

magasabb: a Bibor-Torony villámhárítójához... A vadregényes völgy háttérében kekesen mosódtak le a távoli hegyek. Az egész ugy vette ki magát az ódon ablak csusives keretében, mint valami régesrégi templomi üvegfestmény.

— Nem, mondá az öreg pap kérdésemre, nem rom az, kérem! Igaz, hogy a harminc-
években valami ott feledett, eldugott puszkapor felrobbant s megrongálta a voltaképpeni vár bástyáit, de az innessó rész, a kastély, egészen ép, lakható és be is van rendezve. Csak hogy a Szentbibory familia nem lakik már itt többé. A főág egyáltalában elköltözött Magyarországról. Mi a várat illető ügyekben mindig Bécsbe irunk... Hja kérem, nem tudja a világ már manapság, hogy micsoda hatalmas dinaszták voltak ezek az elmúlt századokban. En tudom, aki kortogatok néha ebben a vasládában. Mint a család régi hű embere, épp most rendezem ezeket az apró dokumentumokat, melyek századok óta felhalmozódtak a plébánián...

Az öreg megráta a mellétespedő gigászi vasláda nehéz lakatját. A ládán ott ékeskedett a Szentbiboryak hatalmas címere és köröskörül vörös keresztellett volt telepingálva.

... Ez a három olygarcha család uralkodott hajdanában a három megyében. Váraikat ugy hívták a Három-Szent-Vár s mivel hogy észlelyesen nagyon összetartottak, amit a Háromszentek akartak, törvény volt az országban. A Szentjakabok parancsoltak Feketekőn, a Szentinczeyek Tatár-Kékkőn, a Szentbiboryak pedig itt Biborvárában. Mikor hajdanában egyesült bandériumokkal kirukoltak az ellenség ellen, fekete-kék-biborvörös egységes zászló alatt vonultak ki... Mindegyik familiának megvolt a maga féltékeny öröztől erekléje: itt Biboron annak a fejedelmi palástnak egy darabját tisztelték, amelyben Pilátus a Megváltót kiállította a farizeusok nevétségére... Ott őrizték abban a legmagasabb: Bibor-Toronyban. Még a mult szá-

zadban meg is volt ez a szent szövet... Hát mulandó e földi siralomvölgyben minden. Elmúlt a „Háromszent” dinasztia dicsősége is. És ugyszólván egyszerre erőtlenedtek el: a mult század utolsó tizedében. Az utolsó Szentjakab leány egy demoniakus rejtelemnek, a hirtedt „Liliomos asszony”-nak esett áldozatul s majdnem ugyanakkor idegenedtek el a Szentinczeyek és Szentbiboryak is egymástól. Mert hisz természetes, hogy ez olygarehák épp azáltal forrtak egy ebe, hogy hármójuk közt ugy szólván felváltva mindig egybeházasodtak. Nos, a Szentbibory Krisztina esete óta a Szentinczeyek és Szentbiboryak többet nem házasodtak össze. De még ha akarták volna is, nem teheték volna többé... Titokzatos eset ez nagyon, de annyit elmondhatok, hogy voltaképp maga a szentegyház tiltotta el a két familiát egymástól. Eltiltotta száz és annyi esztendőre, ahány esztendő s a mi szegény fehér kisasszonyunk volt... Ön azt mondja: mese ez! Hát én nem tudom, a politikai tekintetek mennyiben játszottak közre e két hatalmas olygarcha család elválasztásában, de annyi bizonyos, hogy még pár esztendővel ezelőtt nagyon különösen maradt abba — nem is itt, hanem odaát Ausztriában! — egy Szentinczeynek a házassága egy Szentbibory-leánnyal. Nem tudom a részleteket, de azt hiszem, valami tulbuzgó dominikánus értesítette a családokat a tilalomról, melyet a szerzet arkhivumában, ugy látszik, annyi esztendő óta számon tartottak. Nos, önök modern emberek előtt ugy-e nevétségesen hangzik mindez? Kétségtelen, hogy a familiák megkapták volna az engedélyt az egyháztól szó nélkül, sőt a nagyon kevés katolikus Szentinczeyek egyszerűen nevettek is a dolgon: de a buzgó tradíciókban megmaradt Szentbiboryak másként gondolkodtak. Vannak még ilyen hű katolikus családok a világon... Mikor a mi családfőnk, az öreg gráci generális előtt felelevenítették a Szentbibory Krisztina esetét, az öreg urra olyan meg-

azt nézte, mit veszíthet; ki azt, mit nyerhetne. Az altruizmus feladatába beleszólt az egyik oldalán a hatalmi önzés, a másikon pedig az a félelem, hogy ez az önzés diadalt arathat. És így származott előbb a kellemetlen halogatás, utóbb a kínos huzavona.

Ma pedig, amikor a döntés közelségét érzik az emberek, remény nélkül várják minden oldalán az eredményt. Tartanak tőle, hogy még ha létre jön is a béke, akkor sem fog senkinek gyönyörűsége telni benne. Dözsölés közben támadó katzenjammernek nyavalyás hangulata sanyargatja a kedélyeket. S' ebben a nyomorban észre sem veszik, hogy már a tájékozódó képességük is cserben hagyta őket. A döntést várják most. Hát nem lesz most döntés, sem holnap, sem holnapután. Csak arról lesz nyilván szó a korona színe előtt, mi történjék, ha meghiusul a kompromisszum. Ha meghiusul... Megindul a készülődés a másik eshetőségre. De azért még mindig a pártok kezében van, hogy tárgyalanná tegyék ezt a készülődést, Okuljanak a multon. S ha jó békét már nem lehet csinálni, hátrítsák legalább el a legrosszabb háborút. Kérjenek tanácsot az áldozatkészségtől s ne hallgassanak semmi egyéb sugallatra. Akkor talán égnek lebeg a béke oltáráról most visszacsapó füst, jelöl annak, hogy Istennek kedves a kelletlenül összehordott, de az utolsó percben örömet megadott áldozat.

BELFÖLD.

A válság.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 14.

Ami mai lapunkban jeleztünk, az bevált. A felség meghallgatta báró Bánffy Dezső előterjesztését, de nem döntött addig, míg Széll Kálmán is nem adott alkalmat arra, hogy megtegye a maga jelentését. Széll Kálmán ma csakugyan Bécsbe utazott és odautazott a miniszterelnök is, azokkal a minisztertársaival együtt, akik eddig is résztvettek a helyzet kibonyolítására vonatkozó tanácskozásokban. Holnap valamennyiüket külön kihallgatáson fogadja a király, azután pedig koronatanács lesz, amelyen a miniszterelnök javaslatai döntést alá kerülnek. Ezek a javaslatok nem vonatkoznak az esetleg létrejöv-

endő kibontakozás politikájának a folytatására, hanem azokra a teendőkre, amelyek akkor lesznek szükségesek, ha a kompromisszum-tárgyalások meghiusulnak.

Ami a kompromisszum-tárgyalásokat illeti, ezeket nézve konstatálhatjuk, hogy az a pesszimista felfogás, amely, sajátságos, hogy éppen ellenzéki lapokban nyilvánul, éppenséggel nem állja meg a helyét. A béketárgyalások megszakadásáról joggal beszélni ma nem lehet s a meg egyezés lehetősége éppen nincs kizárva.

A béketárgyalások.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök, aki ma reggel hazaérkezett, a délelőtti folyamán báró Fejérváry Géza, Lukács László és Széll Kálmán jelenlétében közölte Szilágyi Dezsővel, gróf Csáky Albinnal és gróf Andrássy Gyulával az ellenzéknek szóló válasz tartalmát. A válasz közlése után a miniszterelnök minisztertársaival és Széll Kálmánnal értekezett, délután pedig mind a négyen Bécsbe utaztak.

A kormány válaszában átadásáról a következő félhivatalos értesítést tették közzé:

Ma délelőtti 11 órakor vették át Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrássy Gyula országos képviselők a miniszterelnök-ségi palotában a szokásos formák között a kormány válaszát az ellenzéki megbízottaknak a mult szombaton átvitt határozataira. A nevezett képviselők ezt a választ ad referendum vették.

Az átadásnál a miniszterelnökön kívül jelen voltak még báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter és Lukács László pénzügyminiszter, továbbá Széll Kálmán országos képviselő is.

A válaszbán, értesülésünk szerint, a kormány ragaszkodik ugyan a házszabályrevízióra vonatkozó régi követeléséhez, de ez a válasz éppen nem jelenti az utolsó szót, amint hogy kifejezést is talál benne a kormánynak az az óhaj-tása, hogy az ellenzék válaszát a lehető legrövidebb idő alatt kézhez kapja. Az az üzenet, amelyre még választ várnak, sőt sürgetnek, semmiképpen sem akarhat az utolsó szó lenni.

További értesüléseink szerint pedig az ellenzék igenis keresi a módját a még meglevő ellentétek áthidalásának és éppen nem kell lemondani arról a reményről, hogy ezt a módot sikerül is megtalálni. A kontroverzia főképpen a 204. § körül élesedik ki, amennyiben az ellenzék nem hajlandó az elnöki jogkört a kormány részéről követelt mértékig kitágítani és főleg a karhatalom igénybevétele ellen tiltakozik.

Értesülésünk szerint most éppen az ellenzéknek az utóbbi időben legharciasabb elemei fáradoznak azon, hogy esütörtökig, mire az ellenzék válaszát a kormány mai üzenetere valószínűleg megállapítják, megtalálják azt a formulát, amely közéledjék a kormány álláspontjához, másrészt ne tájtsa tulságosan az elnök hatáskörét és a kizárás iránt való intézkedéseket a Ház jogkörébe utalja.

Mint hogy pedig ez a kezdeményezés éppen a harcias elemektől indul ki, s a delegátusok békülékenyebb része ispo facto a megegyezés mellett lesz: nem lehetetlen, hogy mialatt Bécsben a koronatanács megállapítja azokat a rendszabályokat, amelyek a béke meghiusulása esetén alkalmazandók lesznek, talán ugyanabban az órában megállapodnak itthon abban az expédiensben, amely a békét biztosítja.

Koronatanács.

— Kiküldött tudósítónk jelentése. —

Bécs, február 14.

Azok, akik a holnapi audienciától és az ezeket nyilván követő koronatanácstól a válságra vonatkozó végleges döntést várják, nyilván nagyon eszalatkoznak. Ilyesmit most itt nem kontemplálnak és a végleges megoldástól még alighanem meglehetősen messze vagyunk. Más volna a helyzet, ha a béke létrejött volna; ebben az esetben akut lenne a kormányválság s a korona kénytelen volna dönteni a felől, hogy kit bizzon meg a kabinetalakítással s kénytelen volna megállapodásra jönni az új kormány politikájára nézve. Mint hogy azonban a béke nem jött létre s a kormány joggal hivatkozhatik arra az eshetőségre, hogy talán létre sem jön; minthogy továbbá egészen bizonyos, hogy báró Bánffy ezt az eshetőséget úgy fogja feltüntetni, mint valószínűséget: mindezekből az következik, hogy a holnap nem lesz a végleges döntés napja, hanem csak az a fog történni, hogy először is a korona átveszi Széll Kálmánnak a kompromisszum-tárgyalásokról szóló jelentését, amelyről alaposan föltehető, hogy hangban és szellemben különbözik a báró Bánffytól, mivel Széll Kálmán nemcsak óhajandónak, hanem biztosíthatónak is véli a békét — azután koronatanács lesz azoknak a teendőknél a megállapítása végett, a melyekre a béke meghiusulása esetén lesz szükség. Föltehető, hogy erre a koronatanácsra Széll Kálmán jelentésének meglesz a hatása.

döböntő hatással volt ez, hogy habozni kezdett. Eszébe jutott, amit még a szülei háznál is látott, hogy mért járt a familia az év egy bizonyos napján, szeptember 29-én mindig feketében s hogy mi a jelentősége annak az engesztelő halottas misének, amelynek tételét mindig ott látta évről-évre egy külön rovatban intendánssa kimutatásában. Eszébe jutottak ezek a dolgok s félténi kezdte a lelke üdvösségét. Nem mert dacolni a tragikus emlékekkel, nem mert megengedni a házasságot... Zsarnokinak tetsző szigorral választotta szét a szerelmeseket, akik pedig nyilván nagyon szerették egymást. A fiatal ural, nem tudom, mi lett, de a kisasszony, amint halottam, csakugyan kolostorba lépett. Látta, ugye nem hitte volna, hogy vannak még ilyen leányok a mai vasutas és villanyos világban?... Kár, hogy csak pár órára tetszik itt maradni, — különben hisz még így is felmehetünk a várba, ha érdekli. Nagyon közel van az... Ott az a torony, amelyik kirug a völgyre, abban van a Szentibory Krisztina szobája —

Az öreg pap egy elszárgult, ódon kéziratot vett ki a nyirkos vasládából.
— Itt a mi szegény „fehér kisasszonyunk” valóságos krónikája. Egyik elődöm, az akkori pap írta volt...

— Hígyje meg uramésem, — tevé hozzá aztán halkan s ismét keresztet vetett magára, — van valami láthatatlan igazságszolgáltatás a földön, van valami titokzatos kéz, amely olykor megdöböntően avatkozik bele a halandók eselekedeteibe. Dominus nobiscum!...

I.

A krónika nem foglalkozik részletesebben magával a Szentibory Krisztina betegségével, hanem annál bővebben adja elő azokat a körülményeket, amelyek azt az emlékezetes szeptember hónapot megelőzték s a fiatal leány szenvedéseivel kapcsolatos különös eseményeket előkészítet-

ték. Hosszan foglalkozik az apa, az akkori várur Szentibory Gergely jellemzésével.

Egy száz esztendővel rukkoljunk most hátrább, vissza a régi jó időkbe, egy daliasabb korbá, hogy ezt az alakot megérsük. Anno 1799. virradt meg erre az inséges világra. Fiatalabb volt még akkor ez az öreg föld s nem görnyedt még annyi civilizáció, annyi gőz és villámos vasut sulya alatt, — de szebbek és cifrábbak is valának rajta az emberek, selyemben, bársonyban jártak és piros sarku cipellőben s pedig minden nap, úgy ahogy ma csak a szinpadon járnak, ott is csak nagy ritkán... Nagy idők jártak akkor. Mintha csak alulról, a pokolból fütöttek volna, torrongott és vért zizzada a föld: messze, messze, a franciák fővárosában, egy máglyában égett a forradalom és olyan tetemes vala ennek a tüznek az ereje, hogy lángba borult tőle kőröskörül minden. Felette zavaros volt az idő folyása.

Ennek a világnak a forradalmi régis fényénél lássuk mi a Szentibory Gergely régi módí, hatalmas olygareha típusát. Aranyarkantysu vitéz volt ő is, mint sógora Szentjakab Boldizsár, csak hogy nem abból az autikus, puha fajtaból. Olyan volt ő, mint a milyennek a várbeli képén tetszik: egy kurneképü autokrata, kinek szittya üstöke kitolakodik elől a hajporos fehér paróka alól a homlokára s akin meglátszik, hogy még a német ruha selyme és csipkéje alatt is megmaradt annak az ázsiai despotának, amik feudális ősei voltak. Erősen nem szerették a „béli magyart puhát kementében”, vagyis az udvarnál, ahol nem egyszer veszedelmesen tüntetett a magyar király előtt magyar köntösével és magyar szavával. El is neveztek „frondeurnek” s azontul szemlét tartották. Hát úgy volt a dolog, hogy a nemzeti elpuhulás egyetemes korában ő egyike volt azon keveseknek, akik nem adták be a derekukat. Békétlen lelkének nagyon is kapóra jött a forradalom és biborvári magányában vad gyönyörűséggel foglalatoskodott a „Frantzia Zenebona”

aktával. És sajátságos dedukciókat vont ő le ezekből az aktákból. Ő, a gögös olygareha keserűségében egész megfedekezett arról, hogy azok a franciák voltaképp az ő hozzája hasonlók ellen lázadtak fel és lelkesen rokonszenvezett a királynakazó plebs-szel. Rokonszenvezett velük, mert ők is békétlenek voltak, mert gyűlölték az udvart, meg a papokat, csakugy, mint ő. És mert ekképp legalább veszekedhetett a megyei aulikusokkal... Levonván így a saját maga külön következtetéseit a „Frantzia Zenebonából”, igyekezett azoknak a praxisban is érvényt szerezni. Legelőször is szakított a Szentibory familia híresen buzgó katolikus tradícióival. Nyíltan szabadgondolkodónak, voltairánusnak és atheistának vallotta magát. Összevesszett az egyházzal, s várából, mely elődeie alatt csak úgy hemzsegett a papoktól és szerzetesektől, minden reverendás embert elesapott. „Országában” minden egyháztól megvonta a patrónusi segédelmeket. Nagy riadalmat idézett ez elő, főleg a szerzetesek közt, mert hisz nekik évszázadok óta Biborvára volt a fejestehenök. Eljöttek az egyháznagyok Gergely urhoz, kérlelték, fenyegették, de ő nyakasságában csak nevette őket. Nagyujjának rengeteg peesétgyűrűjével egyre a homlokát koppintgatta s Voltaireből citálva azt mondta, hogy „ott az ő Istene s nem a hizott papok tsatsogásában”. Alig tudták rábírní, hogy a szólni ugyan nem merő, de buzgó nagyasszony, Szentjakab Sophie kedveért megtűrijön a várban egy házi káplánt. No hát ezt, egy bizonyos Páter Sövényest megtartotta Gergely ur: megtartotta ugyszólván udvari boldondnak, hogy legyen „kivel veszekednie”. Volt is annak a szegény páternek sora! Néha bizony csak úgy titokban mert misézni. Az aranyarkantysu vitéz atheizmusa azonban főként egy irányban sujtotta az egyházat. Százados gyakorlat folyamán ugyszólván vallási parancs lett a Szentibory familiában, hogy minden leánynemzedékből legalább egy hajdon apácának ment. Fontos volt ez a

Jól értesült forrásból kaptam azt a hírt, hogy báró Bánffy a béke meghiusulása esetén is feltétlenül visszalép. Az udvarhoz közelálló körökben úgy vélekednek, hogy még ha a harca van is szükség, akkor is olyan egyéniségnek kell az ügyek élére állania, aki még nincs megörölvé, aki még nem járta le magát, akinek tekintélye és tettereje érintetlen. A másik ok, amely miatt Bánffynak feltétlenül vissza kell lépnie, az, hogy a harc nem lehet öncél, hanem arra előbb vagy utóbb mindenesetre békének kell következnie; ezért mindenesetre olyan emberre van szükség, akivel az ellenzék szöbe áll.

Mivel tehát Bánffy megmaradása az egyetlen dolog, amely ki van zárva, csak két eset lehetséges: vagy jön egy új kabinet, amely a békét azonnal megpróbálja és létre is hozza, vagy jön egy új kabinet, amely megpróbálja a békét, de nem tudja létrehozni. Mi történjék ebben az esetben: ezzel a kérdéssel foglalkozik a koronatanács. A miniszterium proposíciója egész bizonyosan a Ház feloszlata lesz. De e mellett a proposíció mellett csak a kabinet tagjai lesznek, sőt ezek sem valamennyien. Így báró Fejérvárynak súlyos aggodalmai vannak a feloszlattal szemben; Széll Kálmánról pedig határozottan tudják itt, hogy az indemnti megszavazása nélkül a Ház feloszlattal alkotmány-sértésnek tartja, amely ellen neki magának is állást kellene foglalnia. Egészen bizonyos tehát, hogy Bánffynak a feloszlattal szembeni ajánlatával szemben a koronatanácsban az ellenvélemény is szóhoz fog jutni és legalább is kétséges, hogy a korona hozzájárul-e a feloszlathoz?

A bécsi utazásról a következő félhivatalos közlemény ad hírt:

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ma este, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter és Lukács László pénzügyminiszter, valamint Széll Kálmán orsz. képviselő ma délután Bécsbe utaztak, ahol hír szerint holnap ő felsége kihallgatáson fogadja őket s valószínűleg közös miniszteri tanácskozás is lesz a király elnöklésével.

Kilátások.

A kormány válaszában az ellenzéki békebizottság által való átvétele holnap fog megtörténni, noha Kossuth Ferenc még mindig beteg, Horváth is rosszul érzi magát. A holnapi értekezletre a következő meghívást bocsátották ki: Az ellenzéki pártok kiküldöttei felkeret-

nek, hogy holnap, szerdán, délelőtt 11 óra-
kor a képviselőházba konferenciára össze-
jönni sziveskedjenek.

Tóth, jegyző.

Valószínű, hogy az ellenzéki konferencia
még esütörtökön összeül és megvitatja a kormány
üzenetével szemben való állásfoglalást.

Az ellenzéki pártkörökben ma este kevesen
voltak. Általában az az impresszió, hogy az el-
lenzéki árnyalatok közt való különbségek kezdé-
nek elenyészni és a súlyos felelősség érzetében
valamennyien ösztönösen hajlandók megkeresni a
kibontakozásra vezető módokat.

A szabadlövőpártban a békebarátokra tagad-
hatatlanul deprimáló hatással volt a tárgyalások
elhúzódrása és azt látnak legszívesebben, ha az
ellenzék még a bécsi koronatanács eredményének
ismerete előtt elfogadná a kormány feltételeit,
mert ez volna legbiztosabb és legegészségesebb
alapja a tartós békének.

Gróf Tisza Istvánnak a négyes bizottságba
való kiküldése tagadhatatlanul emelte Tiszák
pozícióját és annyira restaurálta őket, hogy
némely vérmesebb híveik már el sem tud-
nak képzelni más megoldást, mint olyant, amely-
ben Tisza István is tárcát kapna a kabinet-
ben. A Tiszák táborából röpített fel az a kom-
bináció is, hogy Bánffyt pártelnöknek választják
meg, ezzel akarván megadni neki a végtiszesség-
get. Persze egyelőre ez mind csak kombináció!

Bécsi lapokból.

A Neue Freie Presse estilapja a következő buda-
pesti tudósítást közli:

Beavatott helyen megerősítik azt a hírt,
hogy báró Bánffy tegnap ismét felvetette a
korona előtt a bizalmi kérdést úgy a maga,
mint az összkormány nevében. Bánffy jelen-
tése nagyon beható volt és kiterjedt arra az
esetőségre is, amely különben már egészen
valószínűnek látszik, hogy tudniillik a parla-
mentáris béke a tárgyalások révén nem
jöhet létre.

A holnapra kilátásba helyezett királyi ki-
hallgatások és a felség elnöklésével megtar-
tandó koronatanács hivatottak a döntést meg-
hozni a jövőben követendő politika tárgyá-
ban. A kormányválságot már a legközelebbi
napokra várják; annak formális megoldása
azonban csak a parlamenti krízis megoldása
után következhetik be. Az ellenzéki vezeték-
nek a béketárgyalások folyamán kilátásba
helyezett nyilatkozatai ily körülmények közt
csak formalitásokká szürognak össze. Tény
továbbá az is, hogy sem a magyar kormány,
sem az ellenzék nem akar engedni követel-

ményeiből; különösen pedig az ellenzék nem
enged abból a feltételből, hogy csak Bánffy
utódjával hajlandó tárgyalni. A béketárgya-
lások meghiusulását megmáshatatlant tény-
nek tekintik.

A magyar válság és Ausztria.

A Narodny Listy, mint Prágából táviratozzák,
ezeket írja ma:

A magyarországi személyiségek és ügyek
között és az ausztriai személyiségek és ügyek
között körülbelül két év óta bizonyos benső ösz-
szefüggés volt, olyformán, hogy a magyarországi
aktuális kérdéseknek kedvező elintézése egyúttal
az ausztriai aktuális kérdéseknek kedvező elin-
tézését is jelentette. De talán nem hiperbola, sem
nem paradoxon, ha azt mondjuk, hogy ez az
összefüggés éppen az ellenkezőjévé válto-
zott át, úgy hogy az ügyeknek kifejlődése
Magyarországban egyenesen bonyodalmat idézhet elő
Ausztriában. A cseh újságírás ösztönességéből és
lojalitásából folyó kötelességünknek ismerjük,
hogy a dolgoknak ezt az állást el ne titkoljuk.
Távol vagyunk attól, hogy szenzációt hajhász-
szunk s hogy alaptalan aggodalmat keltsünk, de
elő akarjuk készíteni a cseh nemzetet, amelynek
nincs oka a félelemre, akármilyen történet is; elő
akarjuk készíteni olyan eseményekre, melyek meglepetés-
számba méltódnának, tényleg azonban nem egyébké-
a válság eredményénél, mely még eddig nem érte
ugyan el csucspontját, de már legközelebb el
fogja érni.

*

Bécs, február 14.

Ő felsége ma délután gróf Goluchowski kö-
zös külügyminisztert hosszabb kihallgatáson fo-
gadta.

Öntöző csatornák.

Budapest, február 14.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter mind-
járt első programbeszédében kiemelte az öntözések-
nek nagy fontosságát közgazdaságunkra és kilátásba
helyezte, hogy ez irányban nagyobb tevékenységet
iparkodik a gazdaközönség körében fölkelteni. Ehhez
képest egy tárgyjavaslatot dolgoztatott ki, mely ta-
lamennyi közérdekű öntöző csatorna létesítésére és állami
segélyezésére vonatkozik. Hogy a javaslat törvényerőre
emelkedése esetén alakul öntöző társulatok műkö-
dése állami segély hiányában főnakkadást ne szen-
vedjen, e célra már az 1897. évi költségvetésbe
50.000 forintnyi hitelt állítottak be. Mindezekkel kap-
csolatban elrendelték több öntöző-csatorna tervének a
kidolgozását, hogy a közlő már kész előmunkálatok
állanak rendelkezésre, az arad-csanádi, a hortobágyi,
a sebes-fekete körösi, a békési elővíz és a pestme-
gyei öntöző-csatornák ügyében; a Sajóból kiveze-
tendő öntöző-csatorna terve pedig tanulmányozás
alatt van.

Az 1897. és 1898. évi kis vízállások alkalmá-

szerzetekre nemcsak a spirituális tekintély okáért,
hanem azért is, mert nevezett hajadonok kolos-
torba lépése nagy alapítványokkal függött össze.
Most hát Gergely ur, mint a család feje ki-
jelentette, hogy megtűtja, hogy Szentibory leány
többé kolostorba lépjen.

Mikor a „frondeur“ olygarcha ekképp kiadta
a mérgét az egyházban, Bécs ellen kezdett tün-
tetni. Tüntettet sokféleképp, melyeknek sorát hosz-
szadalmas volna előadni. Legeredetibb cseleke-
dete mindenesetre az volt, mikor a Frantzia Kö-
zönséges Társaság követelt, kit Bécsben gyűlölettel
fogadtak, elhozatta magához vadászatra. Feje-
delmi fényvel fogadta és ünnepelte, a hogy a
keményarcú, faragatlan ember, aranygalléros rém-
uralmi frakkjában, lovász eszmiában, vörös öv-
vel s kakasfejes esőrpöplő kardjával beállított
Biborvárára... Mindenki azt hitte, baj lesz a
dologból, de odafent Bécsben tudták már, hogy
kell a magyar békétlenekkel elbánni. Erőszaknál
alkalmasabbnak kínálkozott a sima udvari osel-
fogás. A „véreskezű paraszt“ látogatása után,
minden bevezetés nélkül, egy osztrák főherceg
látogatását jelentették be Biborváranak. És ennek
a fenséges vizitnek megvolt a maga hatása...
Százados tapasztalatból jól tudták odafent Bécs-
ben, hogy egy jó szóval nagyon könnyen meg-
zhet szelidíteni a legbékétlenebb, de lelke mé-
lyén azért még is mindig loyális, magyar em-
bert. A főherceg két hétig vadászott a Gergely
ur „országiában“ s udvari simaságával, nyájasságá-
val csakugyan levette a lábáról az elégedetlen vad
kurucot. Kegyes volt a dámák és mindenek iránt
s megszerette nem csak magát, hanem magával
együtt az ügyét is. Lakomák végén aztán kez-
dett „okosan“ beszélni az aranyarkantys vizit-
zel s a fellendülés fortélyosan kihasznál pillana-
taiban valóságos és igen fontos ígéretekkel vett
tőle. Mikor elment, a kétszáz törzökös várhajdu
közül elvitt magával kíséretnek százát s nem is
küldte őket többet vissza... Ilyen veszedelmes
ember mellett nem volt tanácsos ekkora — ki-

esiny bár, de válogatott — seregecskét hagyni...
Ahogy Gergely ur kijózanodott a fenséges látog-
gató mómorából, cibálta kiesit az üstökét, de
már akkor késő volt. Kötötték az ígérétei...

Bármint lett is a dolog a megszilidített
autokratával azontul: tény az, hogy a hetedhét-
országra szóló várbeli ünnepek egyikén, a leg-
utolsó augusztusi bálon hiült és betegedett meg a
Gergely ur legfiatalabb és legkedveltebb leánya:
Szentibory Krisztina.

II.

Vannak olyan csudálatosan komoly fiatal
leányarok, amelyek szinte praedestinálva a
nagy és végzetesen nagy szenvedélyekre: vannak
olyan virágserűen szép, melankolikus leányarok,
amelyeknek költői bus, félénk és mégis oda-
adó tekintete mögött szinte aggodalmasan sejtjük
a tragikum kerülhetetlen maszkját... Mi vonz
bennünket ez areok felé, — mi teszi azt, hogy
olyan végtelen gyöngédséggel féltjük őket még a
tovaszállo pillangóit is? Bizonyára a végzetes-
ségnek ama, szöbön ki nem fejezhető lehel-
lete az, amely ezeken a lelkeken már szü-
letésük óta rajta van s ami azt érzeti ve-
lünk, hogy a fiatalos virulásnak mind e biz-
tató bája csalóka virálszin csupán, hogy e lé-
nyek élete muló virálet s hogy ábrándos mo-
solyukkal feltartóztatatlanul haladnak ök előre
balesillaguk felé. Nem tudjuk, hogy vagy miként
éri őket a fátum, de érezzük, hogy eléri őket s
mi nem segíthetünk rajtuk...

Ilyen volt Szentibory Krisztina. Így áll ott
a várbeli képen, fehér directoire ruhájában, fehér
liliomot tartva kezében. Sajátságosan keskeny,
szinte átátszódnak delikát are, hallgatag, finom
szájjal s gyöngéden ivelt szemöldök alatt ábrán-
dosan komoly, csodálkozó, — szinte meglepett
szemekkel. Az egész halavány areban ugyszól-
ván csak e nagy szemek élnek: úgy érezzük, ha
lehunyná őket, egy szép ifju halotté volna az
az arekép... Olyan dolgok sejtelve van a le-

nyos pillantásban, amelyek mi még nem tu-
dunk, amelyek tán nem is e világból valók, ame-
lyeket tán még gyermekálmában sugott meg
Krisztinának a bölcsőjét ringató végzet... Egész
lénység az a fatális vonás vonul át, amelyet
unokatestvére képen láttam. Ugy hasonlít a szo-
moru végzet ért szegény Szentjakaby Lottikához!
— — A krónika nem sokat ír róla. Csak azt
jegyz meg, hogy szeliden komoly és eszönd
mivoltában hasonlatos volt valami „megbaboná-
zott tündérprinceshez“, kinek születésénél „min-
den Musák egymással vetélkedének, ki legyen a
Nemes Kis“ Asszony Keresztanyja... Szeretett
hárfázni, énekelni, — szerette az André Chénier
verseit s szerette a virágokat, melyekkel „tsudá-
latosan tud vala társalkodni...“ Senki se tudta
Gergely urat haragjában úgy lecsillapítani, mint
ő: az ő tündér szelid hangjára menten megsze-
lidült a vad kuruc. A krónikás igen vallásosnak
mondja. De sohasem volt még szerelmes...

III.

Ott feküdt a beteg leány az ódon toronyszö-
bában és törté a forró nyavalya vagyis a láz
szegény gyöngé formáját. De nem tetszett a be-
tegsége még veszedelmesnek és ödesanyja, ki az
ágya mellett ült, még vigan emlegette a minapi
báli ünnepeket. Az egykor híres szép Szent-
jakaby Sophie nagyon büszke volt rá, hogy a
leánya olyan féléken és illedelmesen járta el a
gavotteot a fenséges ural! Gergely ur se gon-
dolt még egyelőre sokat a Krisztina bajával, in-
kább megzavarodva töprengt azokon az enged-
ményeken, melyeket a főhercegnek tett olyan
hebeburgán. Hanem csakhamar eljött az az idő,
mikor szeptember első napjaiban elhalt minden
öröm Biborvárában. A leány állapota egy éjjelen
rosszra fordult. Delirálni kezdett s nem ösmert
mög többet senkit. A várbeli fizikus, a tudós
Doctor Joannes Zweifel egy darabig kétségbeeset-
ten küzdött az előrehaladó kór ellen, de végre
aztán kénytelen volt bevallani az aranyarkantys

val megmérték az ország legtöbbször, öntözés szempontjából leginkább figyelembe vehető folyójának víz-mennyiségét, hogy e tekintetben is biztosabb adatok álljanak rendelkezésre. Ugyancsak 1898. év folyamán meghatározták számos öntözésre nézve a holdankinti vízfogyasztást a talaj minőségéhez és az időjárási viszonyokhoz képest, hogy e kérdésben is hazai adatokra támaszkodhassanak. Végül az 1899. évi költségvetésben gondoskodás történt az irányban, hogy az öntözések speciális hazai viszonyaink tekintetéből az országos növénytermelési kísérleti állomás utján állandó tanulmányok, vizsgálatok és utmutatásnak vessenek alá, mert ugy talaj- mint éghajlati viszonyaink teljesen elütöttek a külföldi öntözésektől.

A törvényjavaslat a pénzügyi alapot és jogi formát van hivatva megadni az öntözések ügyeinek, melyre kivált szeszélyes és szárazságra hajlandó alföldi viszonyaink közepette a biztos takarmánytermelés szempontjából égetően szükség van. De idővel éppen oly kedvező hatása lesz az intenzívebb gazdálkodásból kifolyó állapotoknak alföldi munkaviszonyaink javítására nézve is.

A törvényjavaslat az állam hozzájárulását a közérdekű öntözőcsatornák létesítéséhez oly mértékben és annyi ideig kontemplálja igénybe venni, míg az autonóm hatáskörben alakuló társulatok annyira meg nem erősödnek, illetőleg a kezdetben csekélyebb kiterjedésű öntöző területek fokozatosan annyira föl nem szaporodnak újabb és újabb területek csatlakozásával, hogy az állam hozzájárulása fölöslegessé válik.

Amint kerüli a törvényjavaslat az öntözőcsatornák építésénél a részvénytársasági formát, éppen úgy mellőzi az állami öntözőcsatornák létesítését is, hanem ragaszkodik ahhoz az alaphoz, melyen közel hat millió holdat kitevő ármentesítésünk, lecsapolásunk is nyugszik: az érdekeltégi formához, — az önérdékben fölépitendő munkák megoldási módjához.

A törvényjavaslatot, terjedelmes és adatokkal fölszerelt indokolás kíséretében, a földmivélségi miniszter az arra hivatott testületeknek és több kiváló szakgyeplennek megküldötte, miután e tárgyban közelebbről szaktanácskozományt tartanak.

A Magyar Mérnök és Építész Együletben ma este a magyarországi földöntözések víz-szükségletének méréséről tartott előadást Bolla Mihály oszt. tanácsos. Kiemelte, hogy az alföldi nagybővű öntözések tervezése folytán szükségessé vált hazai kísérletek által megállapítani azt, hogy a különböző viszonyok között mennyi víz szükséges az öntözéshez, mert a külföldi példák nem nyújthatnak erre a célra elég biztos támaszpontot. Az arad-ésanádi öntöző csatorna tervében, mely huszezer hold öntözésére készült, igen fontosak az így nyert adatok, mivel csak egy fél liternyi állandó vízszögkülönbség is, amelyet hektáronként

vitéznek, hogy immár az ő tudományának vége szakadt s ő nem képes többé erejét szegni a bekövetkező veszedelemnek.

Szentbíbory Gergelyt iszonyatos düh fogta el a fizikus nyilatkozatára, düh és kétségbeesés. Amint a krónika írja, vakharagja első percében láncra verette és börtönbe vetette a szerencsétlen Joannes Zweifel... Retteggett kedvelt leánya életéért, de még nem vette a dolgot komolyan s egyelőre csak azt nem tudta megérteni, hogy hogy lehet valaki olyan gyáva, mint ez a fizikus, — hogy adhatja be így a derekát ellensége, a halál előtt? Ó gyűlölt minden hatalmat és gyűlölte azokat, akik bármely hatalomnak beadják a derekukat!... Igaz, hogy a halál kicsit másforma hatalom volt, mint a földi potentátumok! Be is látta ezt Gergely ur csakhamar. És akkor észbekapott és megijedt. Lelohadt benne a lázadó ösztön, — most már csak a leánya életéért rettegett. Lóhalálában küldött Feketekőre a Szentjakabok fizikusáért. Mire a mindenek közt legutódosabb Doctor Aloysius Mayer megjött, akkora megtörte a várakozás egészen a vén autokratát. Csak hogy le nem térdelt előtte, ugy könyörgött neki, mentse meg a leányát... Azonban ekkor már tényleg nagyon rosszul állhatott a dolog, mert Aloysius Mayer kiméletesen tudtára adta a szülőknek, hogy „halál ellen nincs orvosság.” Erre, — amint a krónika írja, — olyan inség vett erőt Gergely uron, hogy jajszava még a faluba is lehallatszott a várból. Veszve volt hát minden! Mint a vízbe-fuló a szalmazsálhoz, kapkodtak mindenhez. Hívták a falusi parasztdoktort, hívták a vándorló kuruzslokat, hívták legvégül a boszorkányszámba menő javasasszonyokat is. De senki se tudott többet segíteni Szentbíbory Krisztinán.

A zokogás és a kétségbeesés jajtanyájává lón a büszke Bivorvára. Sirtak benne minden szegelyetben; cselédek, étekgfók, lovaszok és hajduk, de még a falubeli jobbágyok is siratták a halálba menő szegény kisasszonyt. A várnagy

és másodpercenként számítottunk, pár százezer forint különbséget okoz a főcsatorna építésében. A kísérletek a földmivélségi miniszter megbízásából már 1897-ik évben kezdődtek és 1898-ban az ország különböző vidékén 9 helyen folytak. A külföldi hasonló példák és eljárások rövid fölemlítése után az előző behatóan ismertette és számos rajzzal illusztrálta a magyarországi eljárást és közölte az eredményeket.

KÜLFÖLD.

A tábornoki kard.

Budapest, február 14.

Kiderült végre a nagy titok. Senkinek sem kell többé a fejét törnie azon, hogy ugyanaz a francia kormány, amely saját kijelentése szerint semmi szín alatt sem akart indítója lenni egy alkalmi törvénynek, két héttel utóbb ugyanezt az alkalmi törvényt mégis benyújtotta a *célszerűség* szemérmes címen, sőt állását is kötötte a megszavazásához. Most már kitudódott, hogy mi okozta ezt a nevezetes fordulatot. És ugyan mi más okozhatta volna, mint a tábornoki kard, azaz, hogy kardok? A vezérkarnak egyik hőse már az első Zola-pörben azzal terrorizálta a jámbor esküdteket, hogy leteszi a kardját, ha neki szavára el nem hiszik, hogy Dreyfus hazaáruló. Az esküdtek elhitték neki, és elítélték Zolát. A felsőbírószak azonban azt a verdikett megsemmisítette s most ugyanaz a felsőbírószak vezet hónapok óta egy revíziós vizsgálatot a Dreyfus-ügyben. A tábornok urak tehát újra elővették régi fegyverüket, a kardot és *megfenyegettek a kormányt, hogy együttesen lemondanak, ha a revíziót ki nem veszik a semmitőlészék büntetőtanácsának a kezéből.* A kormány megijedt és így történt, hogy az igazság fontjának egyik serpenyőjébe dobott tábornoki kardok nehézsége sulya föllibbenette a másik serpenyőt, amelyben csak egy árva kódex volt, a szentesített törvény.

Ez volt az a *felsőbb szempont*, amelynek a dicső Dupuy-Lebret-Freyinet-kormány, meg a képviselőház többsége meghódolt, a mikor arról volt szó, hogy ki kell tekerni az igazságnak a nyakát.

Szinte bizonyosra lehet venni, hogy a tábornok urak ugyanezt a kis manővert ismételni fogják mindannyiszor, ahányszor attól kell majd tartaniok, hogy a bíróság nem az ő kedvök és inyök szerint fog ítéletet mondani s a semmitőlészék egyesített tanácsainak a tekintélye épp oly pehelykönnyűsége lesz akkor a kard sulyához

képeket, mint aminőnek most a csuffá tett büntetőtanács bizonyult. A francia republika pedig véglegesen a szoldateszka uralma alá került.

Mai távirataink a következőket jelentik:

Páris, február 14.

A *Süetle* jelentése szerint Freycinet hadügy-miniszter a legutóbbi minisztertanácsban bejelentette, hogy több tábornok abban állapodott meg, hogy együttesen beadják lemondásukat, ha a revíziót el nem veszik a büntetőtanácstól. A nevezett lap szerint ez a fenyegetés egyike azoknak a felsőbb szempontoknak, amelyek Dupuy miniszterelnököt arra indították, hogy a revízióra vonatkozó törvényjavaslatot a parlamentben benyújtsa.

Páris, február 14.

A Havas-ügynökségnek jelentik Algiréből: Rochefort és Max Regis ma utaztak el innen. Mikor hajóra szálltak, meglehetősen nagy számú, jobbra aszszonyokból álló tömeg gyűlt össze a tengerpartra vezető utcákon és ujjongva üdvözölte Regis-t és Rochefort-t. Ellentüntetést nem volt.

HIREK.

Pivár Ignác és Klein Mór.

A történeti igazság ez:

Pivár Ignác tiszteendő urunk s az egyháznak ez idő szerint tulbuzgó szolgája a vakok országos tanítványtanácsában egy tanít hit-tant, hogy a növendékeket egy nyájba hajtja össze s aztán tekintet nélkül arra, hogy ki-nek mi a hajlandósága meg az apjától és az anyjától öröklött formája a mindnyájunk istenének imádatában, tanít nekik római katolikus vallást. És hogyan tanít... Ugy, hogy a vak gyermek speciális fekete kis világa tiltakozik minden momentumban azzal az erőszakkal szemben, amivel a tiszteendő ur tönkreteszti az egyetlen világot, ami neki valamiképp világos — ha véletlenül úgy született a gyermek, hogy az iskola előtt más fogalmakat kapott a vallásról, mint amelyek Pivár tiszteendő urnak kedvesek. A multkoriban a tiszteendő ur — aki különben a szerencsétlenek iskolájának igazgatója — a Hiszekegyet mondatta a gyermekekkel. Minden gyermekkel, tekintet nélkül arra, hogy ki milyen formáját hozta el hazuról az imádkozásnak. És Klein Mór meglökte a szomszédját, egy kis leányt s azt sugta neki:

— Ezt ne mondd. Ez nem a mi imádságunk.

titokban már előszedette a gyászkarpitot... Mondják, mikor Gergely ur meglátta volna ezt, olyan iszonyatos rettegés fogá el, hogy az elmét kezdék félteni. Azonnal félt minden feketétől, de legkivált az éjjeli sötétségtől...

IV.

Ebben a válságos percben csak két ember nem vesztette el a fejét Bivorvára: ebben a percben vetette ott fel a fejét az egyháznak az a két embere, kik az atheista papulódzsból megmaradának ottan. Illik tudni: Sövényes káplán meg az az olasz dominikánus Padre Antonio, kit a főherceg tuskolt volt rá a voltairánus olygar-chára. Buzgó hitükben, mely a váru örökös gunyja és becsérlése alatt csak annál erősebb leve, érezték őket, hogy eljött az ő idejük s itt a cselekvés perce. Nemesak megmenthetik hitükkel a szegény leányt, hanem diadalmat szerezhetnek Bivorvára annak az anyaszentegyháznak, melyet itt eddig annyira megvetettek. Imhol meg van törve, földre van sulyta az atheista arany-sarkantytus vitéz, — imhol végre beláthatta az ő gögös istenének az emberi észnek minden gyarlóságát és tehetetlenségét! Most kell észbe juttatni, hogy van egy Isten az égen, aki visszafogadja kegyelmébe a megtérő bűnöst! — Ott az általános inség közepette az éjjeli órában rövid tanácskozást tartott a két szent férfi. Padre Antonio azonnal átvette a parancsnokságot a fejtelenné lett várbán, — és olyan erős vala a természetes olasz dominikánus tekintete, hogy csudálatosan, mindenként szót fogadtak neki. Először is fullajtárokat küldött a püspökhöz, a szomszédos apáthoz s karmelita fejedelemszszonyhoz, aztán felemelt fővel bátran indult el a néma szálakon át a lovagterem felé.

V.

Akkora már nem egy, hanem két beteg volt a boldogtalan nagyszasszonynak. Nem tudta már, melyiket ápolja: a leányát-e vagy az urát...

Szentbíbory Gergely az őseréjű természetek teljességével nemesak hatalmasan parancsolni, hanem a másik végtelen hatalmasan szenvedni is tudott. És olyanná lett szenvedésében, mint valami gyermek...

Ott zokogott egy szál méces mellett a terem egy kanapéján a nagyszasszonnyal s mellette a földön ott fetreggett és nyögött kétségbeesésében a megtört autokrata. Padre Antonio szigoruan lépett melléje s megérintette a vállát.

— Szentbíbory Gergely! mondá mint egy itéletben, nézz fel rám te konok aposztata! Isten embere áll előttem! Az Ur oltára elé szó-litalak: imádkozni jer velem...

A nagyur felriadt. Meglepett arca pillanatra iszonyatosan torzult el. Hirtelen indulat változásában szinte habzótt a szája, ahogy az olygareha és istentagadó gög káromolva kitért belőle.

— Ki mer velem így beszélni?! Te ember, — te, agyontaposlak! Te papifajzat, te mered vállon illetni Szentbíbory Gergelyt?! —

— Igenis én, az Ur szolgája! — folytatá emeltesb, ünnepélyes hangon a dominikánus — én, ki az inség percében jöttem érte. Te, bűnös ember, hát nem látod, hogy Isten haragja va-gyon te rajtad? Isten haragja, ki elveszi tőled leányod, amiért őt és egyházát annyif káromol-tad! Nem látod, hogy a Sátán hatalmába estél, hogy az ő démonai szálltak az ártatlan hajadon testébe s azok gyötrik őt? Most, hogy istente-lenségdel kelyhét fenéig üritetted s a pokol lángjai emésztik tested és lelked, most jöttem én hozzád, hogy az Ő nevében s az Ő nevével meg-mentseselek téged és leányodat! Istennek utolsó szolgája te, gögös Szentbíbory Gergely, hallod-e?

Az aransarkantytus vitéz fel akart ugrani, de visszahanyaltott. Mint nehéz pórtólyesapások sújtottak le koponyájára a Padre Antonio szavai. S immár szájátva, hebegve bámult fel a hosszú-taláros, természetes dominikánusra, ki mint egy bor-

Véletlenül a szomszéd kis leány is a ből a vallásból való, amiből Klein Mór. Ugy látszik, hogy ismerik egymást a vak gyermekek. A többi gyerek persze besugta a dolgot az igazgató urnak s akkor az igazgató ur iszonyatosan megpofozta a vak Klein Mórt, aztán nem adott neki ebédet meg vacsorát s — azt hitte a szegény tisztelendő atya, akit a csekélységem azonban teljességgel nem hajlandó tisztelni — hogy kegyesen néz le reá ezek után az Ur.

Hát itt vannak némely tévedések, amelyeket meg kell korrigálni.

Először is a vak embernek már vannak némi sejtelméi a világról, a fajgyűlöletről, a fanatizmusról, de a vak gyermeknek semmi fogalma nincs arról, hogy az egy jó öreg Isten királysága alatt ilyen nagy háboruságok folynak a formák miatt. Ezt a végtelen ártatlanságot poffal összevenni nem éppen kellemes dolog éppen arra az egyetlen Nagy Urra nézve, akit Pivár Ignác és Klein Mór más rítus szerint, de egyben imád. — Másodszor: Pivár Ignác abban a világtalan intézetben a gondviselés. Ha poffal működik, micsoda reménységet enged a további élethez azoknak a szerencsétlen, szegény boldogtalannak, akiknek a jövendőjük, az utjuk, az egész világuk csupa homályos sejtés s az erejük az, hogy talán nem rugják fel őket az utcán. Harmadszor — no, beszéljünk magyarul — aki egy vakot pofonver, haszontalan ember.

En istenem... Az egy akol és egy pásztorhoz címzett ideál végtelen messze van. Olyan messze, hogy azt se bánom, ha a ma fejletlenségében még verekedik a sok akol és a sok pásztor... De... Es itt mi mindnyájan álljunk meg egy szóra... Ha dühbe borultunk azon, hogy a rákospalotai tanító tavaly előtt tüzes vassal sütögette a gyermekek testét, hát ütközzünk meg egy kísért ezen a páteren. Nem ezért, mert Klein Mór zsidó, hanem mert Klein Mórban ez az állati brutalitás összetörte a lelkét. Mert Klein Mórban, a világtalan tévelygőben egészen összeroskad a hit, ami valahogyan összetakolódott talán benne a jövendőre nézvést, ha egy ép kezű és ép szemű ember lepofozza azért, mert az ő imádságának mások a szavai és az ő prófétája Mózes és az ő istenének a

zasztó ahogy tornyosodék feléje s úgy beszélt véle, mint ahogy még halandó nem beszélt Biborvárnak urával. Tekintete indulatosan vívódott a szerzetes villogó szemével.

— Te, te pap — mormogá — mond meg egyszer, — megmented a leányomat — — —

— Istennél a kegyelem! — felelt a dominikánus, az ég felé mutatva.

Még tartott a küzdelem egy percig, aztán megszállta Gergely urat a megtérő emberek rettegése. Iszonyodva nézett körül a lovagterem sötétségében s aztán odarogyott a szerzetes elé. Padre Antonio mint valami gyermeket kézen fogva vezet el a kápolna ajtaja elé. Ott imádkozott véle az éjszakában s hosszan ott gyönt meg neki Szentibory Gergely.

— Most pedig, te bűnös ember. — mondá aztán a dominikánus parancsoló hangon, — hallgass rám! Istennél a kegyelem és Isten megbocsát neked. Megmenti leányodat. De egy feltétel alatt. Leányod Krisztina nem lesz többé a bűnös földi világé, a Názáreti Jézus Krisztus menyasszonyává, apácává kell lennie!

Az aransarkantyus vitézben még egyszer, utoljára feltápaszkodott a szabadgondolkodó iszonyata.

— Az én leányom... apácává!
— Meg kell lenni! — mondá a szerzetes még parancsolóbb hangon, — különben elveszi Isten tőled —

És Szentibory Gergely feje megadóan hanyatlott le a mellére.

VI.

Megdöbbenően ünnepélyes jelenet volt az, amely aztán másnap következett a betegszobában. Az ügyek állásáról értesült püspök fényes segédlettel érkezett meg a várba, hogy a

neve Jehova... Hát hova meneküljön Klein Mór, ha kétségbeesik a nyomorúságában... Hová?... .

Különbén hát hiszen próbáljuk meg: melyikünk tud közülünk pofonverni egy vak gyermeket? Akinek rááll a keze, az szavazzon Pivár Ignácra ebben a pörben. Alulírott csekélységem inkább Klein Mór felé hajlik...

Thury Zoltán.

Budapest, február 14.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Kitüntetések.** A király — mint a hivatalos lap közli — Kun Frigyesnek, a Zemplén vármegyei gazdasági egyesület alelnökének és törvényes utódainak, nevezetnek a közügyek terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, a magyar nemességet a kozmai előnével díjmentesen, Vladár Agost szász-közbürgói hercegi főszámtanácsosnak, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, a Ferenc József-rend lovagkeresztjéért adományozta.

— **Stefánia főhercegnő Miramáréban.** Két hónapja már, hogy Stefánia özvegy trónörökösne leányával, Erzsébet főhercegnő asszonnyal Miramáréba érkezett. Érkezésük nagy örömet okozott a triesztieknek. A főhercegnő naponta kirándulnak a tengerre és órahosszáig elidőznek a szép kertben. Az utóbbi napokban azonban a kellemetlen időjárás és viharok az özvegy trónörökösnet nem engedték ki a szabadba. Szobafogsága alatt az özvegy trónörökösne komoly tanulmányokkal, különösen pedig festéssel, mely kedvenc szórakozása, foglalkozott, minél Kayser Edda bécsi festőnő segítkezik neki. Az özvegy trónörökösne annyira meg van elégedve a kisasszony működésével, hogy Erzsébet főhercegnő asszony tanítással is őt bízza meg.

— **Előleptetések.** A király Augustin Jenő miniszteri titkár osztálytanácsossá nevezte ki. Pap Árpád és Vértessy Kálmán miniszteri titkároknak pedig az osztálytanácsosi címet és jelleget díjmentesen adományozta.

— **Az új nagyszombati metropolita.** A király, mint hírlik, esütörtökön aláírta a dekrétumot, mely szerint Metianu Jánost a nagy-szebeni metropolita-székből megerősítette. Az új metropolita nemcsak Nagy-Szebenben költözködik, hogy új egyházfeljedelmi állását elfoglalja. A hivatalos lap ugyan még nem közölte a megerősítést, de Aradon már a költözködés iránti való intézkedéseket is megtették. A Metianu megerősítéséről szóló hír eljutott Nagy-Szebenbe is s ott az ünnepélyes beiktatás, mely nagy pompával fog végbemenni még e hó második felében, már is

kivételes viszonyokhoz képest kivételes szertartások közepette jegyezze el a vívódó leányt menyeyi völégényével.

Olyan volt az a betegszoba, mint egy kápolna. Fekete apácák szalagos, égő gyertyákkal állottak körül s virágot hintének az ágyra, mely szinte elvesztett a kábitó tömjénfüstben. Közöttük pontifikál teljes ornátusban az egyházfeljedelem az eszméletlen hánykolódó hajadon felett. Előbb az exorcizmus szertartását hajtotta végre rajta, hogy kiűzze belőle azokat a démonokat, melyek atyja istentelenségéből származtak beléje, aztán tömjénnel és buzgó imádságokkal szentelte meg őt és fekhelyét. Végre elkövetkezett a nagy pillanat. Letérdeltek ekkor mindenk s még a szobán kívül, a küszöbön zokogó Szentibory Gergely is imára kulesolta kezét. A fejedelemasszony az ágy felé tartá a feszületet, a püspök pedig a deliráló leány keze után nyúlt. De a haldokló úgy hadonázott vele, hogy alig tudta elkapni. Végre az egyik apaca s a dominikánus segélyével lefogták a vergődő kart s ekkor ujjaira huzhatta az egyház-nagy s szentelt gyűrűt. Ujjára huzta s akkor égnek emelt areál, hangosan így szólt:

— Szentibory Krisztina! A Megváltó mátkája vagy! A Názáreti Jézus Krisztus menyasszonya és senki más halandóé többet e földön! Isten téged úgy segéljen. Amen...

— Isten engem úgy segéljen! mondá a haldokló helyett az apaca fejedelemasszony.

Igy lett a Megváltó menyasszonyává Szentibory Krisztina. És aminthogy vannak csudák ezen a földön: menyeyi völégénye megmenté súlyos kórságából a haldokló leányt. Megmentette, — de jaj! bárcsak ne mentette volna meg az aztán következő végzetes boldogságra! Amint-hogy ez ki fog világítani a szomorú krónika további folyásából.

nagyban foglalkoztatja az illetékes köröket. Dr. Puscariu Larion érseki archimandrita elnöklete alatt tegnap este szűkebbkörű bizottság ülést tartott, mely mint a permanenciában levő egyházi kongresszus megbízottai melegen üdvözölte az állásában megerősített érsek metropolitát. Az installáció napját az egyházi hivatalos lap utján fogja a központi állandó bizottság közölni.

— **A vajdahunyadi vár Budapestén.** Az ezredéves kiállítás épülete között a legszebb, a történelmi kiállítás épülete csoportja és ebben is a legpompásabb, a vajdahunyadi vár mása, mint értesülünk, erősen megrongálódott. A remek épület, amely az ország egyik legkiválóbb műemlékét, a régi magyar építézet egyik fénykorát mutatta be az ezredéves kiállításon, a vizes talajban sokat szenvedett és alapozása oly annyira megrongolott, hogy az ott elhelyezett gazdasági muzeumot ki kellett költöztetni. A földművelésügyi miniszter intézkedett, hogy a muzeum az épületcsoport még jókarban levő részeiben továbbra is megfelelő elhelyezést találjon. A szakértők véleménye tehát, hogy a történelmi csoport épületei legalább husz esztendeig ellentállanak az időnek, nem vált be s ezt már azért is sajnálhatjuk, mert a festői épületcsoport díszére vált a városligetnek és az egész fővárosnak.

— **Bál Lengyeltöltőben.** Az idei farsangot fényes táncvivalommal fejezték be Lengyeltöltőben, az ottani kaszinó helyiségeiben. A bál, melyet a lengyeltöltői tüzoltó-egylet javára rendeztek, nemcsak a külső fény és zajos jókedv, hanem az anyagi eredmény szempontjából is följegyzésre méltó. A bálon nemcsak a lengyeltöltői, hanem a környékbeli intelligencia is nagy számban vett részt s a táncra kész fiatalság is tömegesen érkezett oda Kaposvárról. S ami a legföljegyzésre méltóbb, az az, hogy az intelligens középosztály rétegei, foglalkozás és valláskülönbőség nélkül egyesültek ott s nyújtottak egymásnak kezet, és pedig nemcsak a francia négyes alatt, hanem a ropogós magyar nemzeti táncokban is. A fényes táncvivalmat, — melyen a lengyeltöltői kerület országgyűlési képviselője ifj. Ábrányi Kornél is jelen volt, — Kohárics Ferenc szolgabíró és az ottani tüzoltó egylet elnöke rendezte faradhatatlan buzgalommal és odaadással. A táncvivalmat este 8 órakor tombolajáték előzte meg, melyben sok önkénytelen ajándékozott tréfás és értékes tárgy volt a termők, kvinternók és tombolák szerencsedíja. Éjfél után volt a szünóra és a társas vacsora. Aztán pedig kiválóságos kirivradtig újra a tánc.

A bálon résztvett hölgyek és urak névsorát a következőkben közölhetjük:

Hölgyek: Dr. Berzsényi Gerőné, dr. Berzsényi Sándorné, Bencserics Mariska, dr. Bók Z. Lajosné, Finke Margit, dr. Fürst Edéné, Hanny Imréné két leányával, Heinrichff Bélané, Hersmanek Sándorné, Kohárics Ferencné, Kölygessy Kálmáné, Kaczofszky Nándorné, Kohn Ella, Paulinyi Jánosné, Plachner Sándorné, Peiff Valéria, Pesi Mici, Pécei nővérek, dr. Ritzinger Janosné, Ring Frida, Sapauer Ferencné, Sapauer Irma, Stainer Gyulané, Steiner Irma, Szabadi Sari, Szomor Hermin, Vass Gyulané, Vidosfalvy Ernőné.

Urak: Ábrányi Kornél, dr. Berzsényi Gerő, dr. Berzsényi Sándor, Berzsényi János, Berzsényi Zoltán, dr. Bók Z. Lajos, Bárony István, Cséry József, dr. Fürst Ede, Györkös R., Hoffmann Miksa, Heinrichff Béla, Kálmán N., Kohárics Ferenc, Kölygessy Kálmán, Kisfaludy Miklós, Negro N., Plachner Sándor, Pécey Imre, Rafaisz N., dr. Ritzinger János, Rónay Minály, Stainer Gyula, Schwarzenberg Miksa, Szigethy János, Szigethy Miklós, Tóth Imre, Tóth Gyula, Vidosfalvy Ernő, Vilheim Gyula, Vizer János, Zalavary Gyula, Zbinyovszky Lajos stb.

— **A francia főkonzul távozása.** Gróf Turenne budapesti francia főkonzul, akit kormánya követé léptett elő, még mindig Budapestén tartózkodik s bevárja most kinevezett utódjának ideérkezését. Csak ezután megy haza Parisba. A távozó diplomata tisztelőre, aki az itteni előkelő világban közbecsülést vívott ki, bucsúünnepet készülnek rendezni a budapesti francia kolónia tagjai.

— **Egy Bonaparte halála.** Rómából jelentik, hogy a múlt vasárnap meghalt Bonaparte Karoly herceg, a Bonaparták római ágának utolsó férfisarja. Az elhunyt herceg nyolevean éves volt s két leányt hagyott hátra, akik közül az idősebb, Maria hercegnő Gossi Enrico hadnagynak a felesége, a fiatalabb pedig Della Mosconta hercegehez ment nőül.

— **A királyné szobrának.** Az Erzsébet királyné szoboralap javára a magyarországi gyógyszerészegylet és a budapesti gyógyszerész-testület is gyűjtést rendez. A gyűjtés, bár Magyarország gyógyszerészeinek javára s napilapok utján már adakozott, elég szép eredménnyel végződött s dr. Fauser Géza egyeteli pénztárok ma fizette be az egybegyűlt 1068 kornát a központi állampénztárba.

— **Házasság.** Kun Jenő Nógrád-Gutáról e hó 19-én tartja esküvőjét Zsolnán Stein Gizella kisasszonnyal.

— Az olosó iskola. Beregszász városának nincs pénze a tanonciskola fönntartására. Ez eddig szomorú, de nem ritka dolog. *Beregszász* városa tehát az államot kérte, hogy adjon nagyobb segílyt. A kormány azt felelte, hogy a város áldozzon többet a tanonciskolákra, mert az mégis csak hallatlan, hogy 2000 forintnyi fönntartási költséghez a város csak 150 forintot ad. Ha többet nem ad a város, — mondotta a miniszter — akkor kivetteti a 2 százalékos pótdadót. A városi képviselőtestület a fenyegetésre összeült és visszafenyegette a kormányt. Szerinte, vagy ad a kormány több segílyt, vagy egyszerűen megkurtítja az iskola lekerendjét és mindjárt olosóbb lesz az iskola. Nyomban meg is nevezte a képviselőtestület, hogy mely tárgyakat szándékozik megkurtítani: a rajzot és a reális tárgyak óráit. Ezenkívül az igazgató eddigi fizetését 50 százalékkal redukálja. — Ez viszont ritka és gyönyörü határozat. Iskola, az kell. Pénz, az nincs. De iskola mégis kell, tehát levágják a kezét, a lábát, hogy kevesebb eledelre legyen szüksége. Majd nem sokára épülete se lesz az iskolának, végül a tanítót is elküldik, hogy olosóbb legyen az ügy. Majd kimondják, hogy aki tanulni akar, az tanuljon otthon, és ez lesz a legolcsóbb. Igazán, csak egy kis találékonyság kell, meg egy kis fika, és olyan olosóvá lehet tenni az iskolát, hogy — belehal...

— Újságírók estéje. Minden tekintetben fényesnek és nagyszabásúnak ígérkezik a *Budapesti Újságírók Estéje*, amely március 5-én lesz a Vigadó összes termeiben. A már említett számokon kívül a műsor a következő előadásokat öleli föl:

Bevezető szám a *nemzeti zenede* erősített zenekara *Gobbi Alajos* karnagy vezetése mellett nagyobb zenekari művet fog előadni. Ugyane zenekar kísérete mellett szavalja *Gál Gyula*, a *Vigszínház* tagja *Kiss József* gyönyörü költeményét *A napolyi emléket*, melynek melodramatikus zenéjét *Máder Raoul*, a magyar királyi Opera karnagya írta. A zenekart ebben a számban maga *Máder* fogja vezetni. *Dölsyné Handel* Berta asszony *Volkmann* Róbert legszebb és legértékesebb zenei költeményét, a *Sapphó* című drámai jelenetet fogja énekelni, melyet a szerző halála óta nem adtak elő. A nemzeti zenede zenekara, mely mai fejlettségében elsőrendű zenei faktor, ezt a számot is fogja kísélni és az újságírók estéjén egyáltalában ezuttal lép fel először a nagy nyilvánosság előtt. Az eddig felsorolt hat számon kívül még egy elsőrendű énekeloadás is szerepel a műsoron, melynek kivételére a bizottság a külföld egy nagy énekesével tárgyal. Az estére szölvöz jegyek kiadás holnap, szerdán délután 3 óráig kezdődik és tart a hangverseny napjáig minden nap, az egyesület helyiségében, (Károly-körút 4. sz.) ahol ugyan-csak ez órákban lehet meghívókra személyesen és levélben előjegyezni.

— Halálozás. Dr. *Révész* Benó, nyugalmazott megyei járásorvos, tegnap életének 52-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése szerdán délelött 9 órakor lesz a gyászaházból. (Kerepesi-ut 63. szám).

Székelgyföldvári *Szilágyi* Virgil özvegye, felsőszopori Kovács Fanny urnó, február 13-án hosszas szenvedés után, életének 71-ik évében elhunyt. A megboldogult uri nőt holnap, szerdán délután 3 órakor temetik a VI. ker. Vörösmarty-utca 43. szám alatti gyászaházból s a budai vízivárosi temetőben levő családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Szentbenedeki *Szekelyhidy* Ödön, Nagy-Enyed város helyettes főjegyzője, tegnap 26 éves korában meghalt. Temetése holnap, 15-én lesz Nagy-Enyeden.

Özvegy *Kempner* Miksané szül. *Mekler* Fanny e hó 12-én, 75 éves korában Budapestben meghalt.

— Az Északi-tenger összekötése az Adriával. *Schnersch* Károly hidász-ezredes tegnap az osztórák kereskedelmi miniszternek egy technikai kiküldöttjével *Poszonyba* érkezett, hogy a városi hatósággal, egy az ezredes által teljesen kidolgozott *Duna-Adria-csatorna* ügyében érintkezésbe lépjen. Ez a csatorna a *Duna—Ódera-csatorna* révén az *Északi-tenger* az *Adriával* egyesítené összeköténé. A Dunát az összekötés *Poszonynál* érintené, a tervezet szerint a *Balatonon* át menne az összekötés. A technikai nehézségek csekélyebb természetűek. Az ezredes terveit bemutatta mindakét kormányának.

— Tüdöbetegek sanatoriuma. A tüdőbetegek sanatoriuma érdekében alakult egyesület ma délután igazgatósági ülést tartott gróf *Battyány* Lajos elnöklete alatt. A pénztáros jelentést tett az egyesületi vagyonáról, amely most már meghaladja a 66.000 forintot. Azután dr. *Kuthy* Dezső az egyesület faradhatatlan titkára felolvasta értekezését, amely a külföldi sanatoriumok ügyét ismertette. Példái igazolták, hogy a művelt világon mindenütt elismerik már a gümőkór elleni védekezés fontosságát s abból a felolvasól azt a reményét fejezi ki, hogy a magyar illetékes körök támogatást nyújtanak az egyesületnek. Végül albizottságok küldtek ki, hogy alakítsa meg az egyesület igazgatóságának hölgybizottságát.

— Oberleutenant Strempl. A katonatisztek nyomoráról sokat beszél a polgári társadalom. A katonaság nem beszél róla: a katonaság érzi. Büszke szegénység ez az övé. Ennek a büszke szegénységnek volt egyik áldozata a szerencsétlen *Strempl* főhadnagy, akinek a tragédiáját vasárnapi számunkban irtuk meg. Ebbe a sötét képbe, ebbe a nagy szomorúságra tévedés is csuszott be. *Strempl* főhadnagy nem maradt adósa se péknek, se suszternek, se szabónak. Nagy volt a tisztességűdése. Megvolt benne a rangjabeli emberek minden jó kvalitása, a büszke önérték első sorban. Ezért nem maradt adósa senkinek, csak a saját gyomrának. És meghalt faradtan, lankadtan, kimerülten, aléltan, éhen.

— A lilie szerzetesek. Megemlékeztünk már arról a gyilkosságról, amely a liliei konviktusban történt a minap. A lilie szerzetesek konviktusának társalgó szobájában a mult hét egy reggelén a szolgáló bekötött zsakot talált. Feloldotta és megrémülve vette észre, hogy a zsákban egy kollégiumi növendék, *Foveau Gaston* holtteste rejlik. A szerencsétlent kötéllé fojtották meg, azután a zsákba tették. A zsák mellett egy levél hevert, mely a fiu atyjának volt címezve. A levél így szól:

Foveau ur!

Végaszthatatlan vagyok, hogy egy gyalázatos szenvedély folytán kénytelen voltam az ön fiát megfojtani és ezáltal szomorúságot okoztam önnek. Azért tettem, mert utalom ezeket a szerzeteseket, különösen Maurice atyát. Néhány nap mulva meg fogja tudni a gyilkosság részleteit. Ne vádolják a szerzeteseket, a gyilkos csak egy volt.

Ennek a levélnek a tartalmából azt következtették, hogy a gyilkos nem lehetett közönséges, durva lelkű ember és valamelyik szerzetesre gyanakodtak. Ezért elrendelte a rendőrség, hogy az összes szerzetesek vonuljanak el a holttest mellett, vagyis tetemre hivást rendezett. Ez meg is történt és valamennyien a legnagyobb lelki nyugalommal szemlélték meg a holttestet, csak egyikük, egy elszási születésű *Amet* Izák, szerzetesi névén *fráter* *Flaminus* viselkedett különösen. Elfordította a fejét és folyton azt mondogatta:

— Nem akarom látni! nem tudok ránézni!...

ártatlan vagyok! Viselkedését még gyanúsabbá tette az a körülmény, hogy míg a többi szerzetesek egyszerű főlhívásra eleget tettek annak a főlhívásnak, hogy vessék alá magukat az íráspróbiának, *Flaminus* páter csak nagy nehezen tehetett arra rávenni. Leíratk vele néhány szót a holttest mellett talált levélből és konstataált, hogy a két irás teljesen ugyanaz. Ennek dacára nem tartóztatták le *Flaminus* pátert és e miatt történtek a tüntetések, mert a nép azt hitte, hogy el akarják a dolgot tussólni. Mikor aztán a nép hangulata nagyon fenyegetővé vált, megtörtént a letartóztatás. Az igazgatóság azonban nem csillapult le addig, amíg az intézetet be nem csukták és a polgármester proklamációt nem intézett a lakossághoz. Mint *Párisból* táviratozzák, a tegnapi nap folyamán kihallgatták az összes növendékeket és meg a szerzetest letartóztatták. *Brunetiére*, akinek a *Tudomány eszéje* című műve olyan nagy port vert föl, tegnap *Lille*-be akart utazni, hogy felolvást tartson: *A francia lélek ellenségeiről*, de *Lille*-ből azt sürgönyözték neki, hogy ne jöjjön oda, mert nem állanak jót az életeről, olyan nagy még mindig az igazgatóság.

— Kifosztott templom. *Högyészről* táviratilag értesítették a főkapitányságot, hogy e hó 4-én éjjel a diósbényi templomban betörők jártak, akik onnan egy szentsegtartót, két kelyhet, egy piros barszonymbol készült kehelytakarót, egy fekete barszony terítőt és két minisztrális inget elloptak. A kár 200 forintot tesz ki. A tetteseket az ottani rendőrség már ismeri, de eddig még nem foghatta el. Az illetők *Könyvéki* Antal szakályi születésű 27 éves csavargó, nyulánk termető, szája ferde, a másik *Magyari* Pál karpatos, alacsony termető, gödörös haja van, 35—40 éves lehet. A főkapitányság kézrekerítésükre megtette a szükséges intézkedéseket.

— A hivatalos lap és a rikkancsok. Tegnapelőtt furcsa eset történt a párisi boulevardokon. Ahol eddig az olcsó estilapokat, tracsos-újságokat és pletykálapokat árulták, most a rikkancsok nagyban kinalták a *Journal Officiel*-t, a francia hivatalos lapot. És — furcsa eset — pompás üzletet is csináltak. Mindenki vett egy-egy hivatalos lapot. Estefelé aztán kisült a száraz hivatalos közölny nagy kelenedőségének oka is. Tegnapelőtte vártak a — kitüntetettek névsorát. *Párisban* pedig annyi ember vár kitüntetést, hogy ha mindegyik vesz egy lapot, elfogy az egész kiadás...

— A vonat kerekelt alatt. *Kassáról* írják nekünk: *Orbán* Károly almai *Jakos* Mecenzéfi közelében a vasuti ájtárón akart áthajtani. A sűrű ködben nem vette észre a vonatot, mely éppen akkor robogott arra, és tovább hajtott. A mozdony a szökér hátsó részét összezúzta, míg az elejét a lovak elragadták. *Orbán* oly súlyos sebeket szenvedett, hogy életéhez nincs remény.

— A gomblyuk. Vannak Franciaországban obskuru kiállítások, amelyeken aki kiállít, rendjelet kap. Előbb ugyan fizet ötszáz frankot a „helyért”, de ez mit sem tesz. A kiállítás mellékes, a fő a rendjel. Így aztán igen sok embernek van rendjele, úgy, hogy például valami megnyitáson némely sörfőzőnek teli van a keble miniatür-ördökökkel. — Most már nálunk is nagyítóüveggel kell majd rendjel nélkül szükkölködő férfut keresni. *Bécsből* ugyanis telefonon azt jelentik, hogy a közös hadügyminiszterium rendjelet adott ki, amelylyel megengedi, hogy a jubileumi érmet kevésbé ünnepies alkalmakkor polgári ruhán kibebített alakban is lehessen viselni. Most így teljes lesz nálunk a gomblyuk öröme s mindenki büszkén járhat rendjelével, amelyet azért kapott, mert — kortárs volt.

— Munkásnök mozgalma. A főváros munkásmozgalmainak száma egy nagyon figyelemreméltó jelenséggel gazdagodott. A munkásnök, akik eddig távlatították magukat a munkásmozgalmtól, most közös érdekeik megoltalmazására, a helyzetüket védő törvényes intézkedések fejlesztésére egyesültek elköltak, a *Magyar Munkásnök Védegylete* címén. Az egyesület egyik része a tavaly alakult Országos Védegyletnek, mely eddig csak a földmívelő munkások között terjeszkedett. A munkásnök védegyete már megkezdte működését, s „Felhívás a magyar munkásnökköz” című kiáltványában körvonaloza célját, amelyben a legfontosabbak a következő pontok:

1. A munkásnök társas életét hazafias szellemben fejleszti; 2. hozzászól mindazon törvényekhez, rendeletekhez, amelyek a munkásnök érdekeit érintik; 3. röpiratokban, hírlapokban megismerteti a nők által üzött iparágak természetét; 4. gyűjti a munkásnökkre vonatkozó külföldi törvényeket és társadalmi alkotásokra vonatkozó dolgozatokat; 5. megvédeni igyekszik a munkásnök társadalmi helyzetét és oda törekedik, hogy a munkásnök munkaideje és keresete megfelelően a nő testi és szellemi képességének.

Az egyesület politikával nem foglalkozik, mindazáltal kijelenti, hogy céljait törvényes uton, hazafias szellemben, a nemzeti demokrata munkáspárt elvi alapján óhajtja megvalósítani. Az egyesület iránt eddig is nagy az érdeklődés a főváros munkásnői között, sőt a vidéki munkásnök között is élénk visszhangra talált a kiáltvány. Az egyesület élén — kivéve a pénztársról állást, melyet *Petsmann László* munkás töl be — oszupa munkás nők állanak és pedig: *elnök* *Tóth János*, *alelnök* *Petsmann Lászlóné*, *Tallapa Manóné*, *jegyző* *Leidetzky Józsa* és *Brévy* *Ilo*, *ellenőrök* *Murányi Erzsike*, *Deály* *Margit*, *Murányi Juliska*. Az egyesület kiáltványát 50.000 példányban osztotta szét s az érdeklődők minden vasárnap d. u. 4—6 óra között fölvilágosítást nyerhetnek az egyesület helyiségében VIII. Baross-utca 82. sz. I. em. 8. ajtó alatt.

— A Duna áradása. A földmívelésügyi miniszterium vízrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna tegnap óta majdnem mindenütt áradt. A fővárosnál tegnap óta az áradás 35 centiméter tesz s a mai vizmagasság 189 centiméter. A többi vizzállások a következők: *Schárding* 80, *Passau* 260, *Linz* 6, *Stein* 60, *Bécs* 2, *Pozsony* 227, *Komárom* 246, *Paks* 75, *Baja* 128, *Mohács* 128, *Újvidék* 101, *Zimony* 171, *Pancsova* 142, *Bázias* 167, *Drenkova* 131, *Orsova* 211 centiméter.

— Megszóktató szikkasztó. A zsolnai posztógyár képviselője és pénztárnoka, *Rohrer* János, aki 2900 forint elsíkkasztása után megszóktott, nem most először esik bűnbe. Már mint büntetelt multu ember került a gyár szolgálatába. Hogy mint tudta leplezni előéletét, nem érte senki, mert különben nem bízták volna meg az előkelő gyár részéről pénzbeszedéssel. *Rohrer* néhány évvel ezelőtt szabadult ki öt évi fegyházból, *Illaváról*, ahová mint postatiszt került szikkasztásért. Egyenesen a börtönből került *Budapestre* s lépett a zsolnai gyár szolgálatába. *Nemcsak* hivatalos teendőiben volt pontatlan, megbízhatatlan, de más kétes vállalkozásokkal is foglalkozott. Egy előkelő fővárosi kávész üzletet is kibérelte, zenekart szerződöttetett, ösmertéséget, forgalmat teremtetett üzletében s mikor már itt is valamelyest bezebebe, követte el a gyár kárára a szikkasztást s úgy szóktott meg. Társaságában mindig egy csinos hölgy volt, akít mint a feleségét mutatott be ismerőseinek. Most az is kiderült, hogy csak közös háztartásban élt vele. A leányt, akít *Knorr* Arankának hívnak, ma beidézték a főkapitányságra, erős vallatás alá vették, de úgy látszik, *Rohrer* őt is becsapta, mert ő semmiről sem tud. A vizsgálat különben megállapította, hogy *Rohrer* nemcsak a fővárostól vett 2900 forintot szikkasztotta el, hanem a gyár számára több helyen is összegyűjtött pénzt, úgy, hogy az elsíkkasztott összeg 5000 forintot tesz ki. A vizsgálatot folytatják, mert valószínű, hogy még nagyobb szikkasztásra is jönnek nyomára.

— Csöd. *Nyiregyháza*ról telegrafálják, hogy *Löwy* Sándor rülis- és divatárkereskedő fizetőképzetlenség nélkül ma csödére kért maga ellen. A törvényszék a napokban fog határozni beadványa fölött.

KÜLÖNFELEK

Amerre csak...

Amerre csak megyek, járok,
Ismeretlen néznek felém.
Kérdezzétek a virágot,
Megmondhatja, ki vagyok én.

Magam járok, mint a felhő,
Nem is ismer engem senki;
Csak a mező, csak az erdő
Tudna engem megnevezni.

Amit meg nem láthat senki,
S nem ért meg engem világ,
Erdőn-mezőn érz, sejt
Minden fűszál, minden virág!...

Bán Aladár.

— A király az orfeumban. A Journal de Nyon című lapban egy De la Fougère nevű svájci mérnök elmondja életének egy nevezetes epizódját. 1895-ben — így szól a meséje — Milánoba utazott s munkája végeztével elment az Eldoradoba, ott leült egy asztalhoz, amely mellett két szék volt, kávért rendelt és hallgatta egy német orfeum-énekesnőnek a kupléit. Egyszerre csak egy fekete ruhás alak lépett be a terebe s ugyanakkor mindenki felállott. Ő is fölkel, mert azt hitte, hogy valami különös dolog történt, amit ő észre nem vett, de amikor semmit sem fedezhetett fel kíváncsi szeme, újra leült. Az az ur — folytatja a mérnök, — aki az imént lépett be a mulatóba, éppen az én asztalomhoz ment, megfogta a másik üres széket és olaszul megkérdezte:

— Megengedi, uram?

— Kérem, szívesen — feleltem franciául.

A fekete dalás ur leült és limonádét rendelt. Nemsokára a zsebeit tapogatta. Észrevettem, hogy gyujtót keres és odaadtam az én gyujtóm. Megköszönte és szívalral kínálta meg, azután vissza akarta adni a gyujtóm.

— Csak tartsa meg — mondtam.

— Francia udvariasság — felelte.

— Én a francia Svájból való vagyok ugyan, de telivér francia még sem vagyok.

— Ez mindegy. Az udvariasság francia eredetű,

mint ahogy a zene olasz származású.

Ezután fölállott, monokliját a szemére csapta, néhány pillanatig az énekesnőt nézegette és ezt mondotta:

— Semmi különös sincs rajta.

Aztán üllírás pénzdarabot adott a pincérnek, egy kézmozdulattal mutatta, hogy az én kávémat is kifizette, udvariassan köszönt és eltávozott. Alig hogy elment tiz, husz, száz ember sietett hozzám és bámulni kezdett. Egyszer csak egy ur hozzám küldte a névjegyét és cserébe az enyimet kérte. Nemsokára ott volt nálam és beszélgetni kezdtünk:

— Ön itt idegen?

— Igen, Svájból jövök.

— Én a Corriere della Sera szerkesztője vagyok.

— Örülök, de nem mondaná meg, miért bámulnak meg az emberek?

— Egyszerűen azért, mert ön a király társaságában volt. A király szívart is adott önnek.

Most már tudtam a dolog nyitját: az olasz király szívart és kávért adott nekem. A vendégek ezért bizonyára valami nagy államférfiúnak tartottak és másnap a nevem benne volt valamennyi milánói újságban.

— Elmélkedés a házasságokról. A statisztika szívesen foglalkozik természetesen a házasságokkal is, sőt a rovatai közül talán ez az egyik legérdekesebb. Különös figyelemmel vizsgálja a statisztika, hogy a házasságoknak hány százaléka rebegi el első ízben a boldogító igent és hány fogad másodsor, harmadszor és esetleg még többedszer örök hűségét az állam és az egyház képviselői előtt. Magyarországon az utolsó években ezer esketés között 779 volt olyan, amelyet legény kötött hajadonnal; harminckét esetben legény vett el özvegy asszonyt; kilencvennégy esetben özvegy ember vezet hajadont oltárhoz; nyolcvannégy esetben özvegy férfi özvegy nőben találta fel élete második párját; sőt akadt ezer között tizenhárom olyan esketés is, amely előtt mind a két, vagy legalább egyik félnek előbb föl kellett bontatnia a házasságot. Az összes házasságoknak tehát több mint háromnegyedrészt az első ízben házasságok kötik. Nálunk azonban az utóbbi időben tapasztalt javulás ellenére is erősen elmarad az első ízben házasságok számaránya a Nyugothoz képest. Ennek a körülménynek a legfőbb magyarázata a korai nősülések s ennek következtében az özvegyeségre jutottaknak még aránylag erős házasság hajlandóságában keresendő. A statisztika ugyanis erősen rácafol azokra a rossz nyelvekre, amelyek azt hirdetik, hogy aki egyszer megkötölte a házasság örömeit, özvegyeségre jutván nem igen kívánja magára venni újra a házasság rózsálcáit. Ezek a rossz nyelvek csalódnak. Az előbbi említett adatok szerint ezer özvegy férfi közül kilencvennégy újra hajadont vezet oltár elé, nyolcvankettő megelégszik özvegyasszonnyal is, de mégis újra házassodik.

— A zseboráról. A zseboráról ezuttal a jótállás szempontjából, tudniillik az óras jótállása szempontjából. Az óras, amikor zseborát veszünk tőle, azt mondja csak úgy könnyedén:

— Jót állok, hogy hat évig legalább pontosan fog járni.

Az óras jó ember, de ha még oly szívós szerkesztőiek is a zseborái, ez a kijelentés legalább is sablonosnak mondható. Gondoljunk csak arra, hány-szor kell a zseborára másodperc-, perc- és óramutatójának a tengelye körül megfordulnia, ha az évet 365 napjával számítjuk. Egy perc alatt a másodperc-mutató egyszer fordul meg a tengelye körül, egy óra alatt hatvanszor, egy nap alatt 1440-szer, egy év alatt 525,600-szor; ha a jótállási idő hat év, ennyi idő

— Leányom! Édes gyermekem! — susogta megindultan.

— Szegény apa — gondolta magában Gilberte, — nem tudja, hogy mit tett velem! Isten bocsássa meg neki.

A harangok elnémultak. Egy inas lépett a terebe és jelentette, hogy a fogatok előálltak.

— Jöjjenek uraim — szólt az apa. Egyidejűleg kézen fogta leányát és vezetni akarta az ajtó felé. Gilberte támolygott.

— Nem bírok! — susogta lankadozva. És leroskadtt egy karosszékre.

— Kérek egy pohár vizet, — szólt remegve egész testén.

— Térjen magához! Térjen magához az Istenért! — erősködött Roland.

Behozták a pohár vizet; a menyasszony érzéketlenül beleszúrtatta azt a bizonyos gyöngyöt, amelyet készen tartott volt tenyerében.

Amint Zilla előre megmondotta, azonnal felolvadt. Gilberte félhangon mormogott valamit. Imádkozott!

Aztán ajkához emelte a poharat. Ebben a percben, mielőtt még egy cseppet is ihatott volna, feltárult a szoba ajtaja és mély esőndben hangzott fel az inas szava:

— Lembrat Ludovic ur ő kegyelmessége és Cyrano de Bergerac lovag ur.

XLII.

— Istenem! — kiáltott Gilberte — megmentették!

És visszahelyezte a poharat az előtte lévő asztalkára.

Az ajtónyílásban e percben megjelent Cyrano

alatt 3.153,600-szor. A percmutató 52,560-szor, az óramutató 2190-szer fordul meg a tengelye körül. Összesen tehát 3.208,350-szer fordulnak meg a mutatók tengelyük körül a jótállás ideje alatt. Az óras, aki hat évig áll jót az órárt, amelyet elad nekünk, 7.844,000 másodpercig áll jót. Nem rettenetesen hosszú idő ez, lehet-e nehezeltetni az órasra, ha ez alatt az idő alatt az óra mutatói némi szerkezetbeli eltérévedések miatt megfelelnek a kötelességükre?

— A leggazdagabb uralkodó. Királyok, császárok között is elsőnek lenni földi javak dolgában, hogy nagy érzés lehet-e ez, erre csak a cár adhatna felvilágosítást. A cárnak van ugyanis az uralkodók között a legtöbb jövedelme, az igaz, hogy neki van a legtöbb kiadása is. Nagy az ő családja s ahány tagja van, az mind tőle pénz. A nagybercegek hétszáznegyven ezer frankot kapnak éventenkint. A nagyhercegek fiai és leányai, özvegyei egyenkint négyszáz ezer frankot, a nagyhercegnék százhatvan ezer frankot kapnak. Hát még az ajándékokra, adományokra mennyi pénz kell. A járadékokat azonban csak azzal a feltétellel kapják meg az uralkodóház tagjai, ha az évből legalább négy hónapot Oroszországban töltenek.

— Iskolában. Tanító: Ki volt az első ember?

Gyermek: Ádám.

— És az első asszony?

— Ádám mamája.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmaért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Felhívás!

A felszámoló Budapesti kereskedelmi és iparbank részvényesei saját érdekükben felkértenek hozzám a délelőtti órákban Bécezi D. Sándor, Király-utca 4. fáradni.

Loghatósabb vasas-arzénos víz

Guber János

Kapható az összes ásványvíz üdülőkben, gyógy-szirtásokban és drogeriákban.

Mattoni és Wille, Budapest.

vészegénység, női betegségek, idős- és borbély-ségek stb. ellen

Mi a Schapirograph?

Schapirograph a legeslegjobb sokszorosító készülék fekete-nyomásra. Rövid idő alatt több mint 5000 dbt kelt el. Ára 15 ft. Kivánatra küldök bérmentve egy Schapirographot kipróbáláson 4 napi használatra és nem tetszés esetén csak a bérmentesített visszaküldést igénylem. Prospektusok ingyen. Vezérképviselő Pohl Fritz, Bécs, I. Rudolphsplatz 13.

bekötött fejjel, Castillanra és Manuelre támaszkodva; mögöttük Zilla, Marotte és utolsónak Jacques Longuépée.

Roland úgy érezte, mintha kővé meredtek volna a tagjai.

A halalos esendben Lamothe ur szólalt meg elsőnek:

— Mit jelent ez? Már halottnak véltük Cyrano urat! És ime csakugyan meg van sebesülve.

— Nem Lembrat gróf uron mult — felelt a lovag — hogy még életben vagyok!

— Ez rágalmazás! ... kiáltotta Roland gróf izgatottan, mily jögon akarja ön megzavarni ez ünnepélyt?

— Mert igazam van! Ön azt hitte, hogy megszabadult tőlem, erre az életre! Tévedett! Ennek a derék fiúnak és ennek a leánynak köszönhetem, hogy még itt vagyok. Ők hoztak ki a vízből, ahol már-már meghaltam volna. Ön nem volt elég elővigyázatos, gróf ur, és sekély vízbe dobott.

— Ez botrány! erősködött Roland, márki ur ne túrje, hogy betolakodott idegenek megzavarják e nap...

— Lassan, lassan, gróf ur, szólt közbe Lamothe ur, hátha bizonyítékaink is vannak!

— Nem lehetnek bizonyítékaik!

— Azok nincsenek meg, melyeket ön ellopott, annyi bizonyos, szólt Cyrano, de itt van életünkét Zilla, és különben nincs is szükségem tanura, a Louvreből jövök, tessék miniszter ur, olvassa el ezt a legfelsőbb kéziratot.

És ezzel egy iratot nyujtott át Lamothe urnak.

Lamothe elolvasta és aztán lassan odament Roland mellé.

REGÉNY.

SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyrano de Bergerac kalandjai.)

(66) — LOVAGREGÉNY. —

— Szegény Cyrano! sóhajtott a márki őszinte megindultsággal.

— Nagy kár volna érte, szólt rendes álno-koskodásával Roland.

— Hagyjuk ezt a szomorú dolgot, szólt Lamothe ur, hány órára van kitűzve az esküvő?

— Délre.

— Akkor nemsokára lesz szerencsénk Gilberte kisasszonyhoz is.

— Az édesanyjánál van, szólt némi zavarral a gróf. Néhány perc múlva itt lesz!

Ebben a percben megkondult a Notre Dame tornyában a déli harangszó.

Mintegy megadott jelre, mozgolódás támadt a tereben, megnyiták a baloldali szárnyas ajtók és megjelent anyja karján talpig fehérben a menyasszony.

XLI.

Fehérből volt a hófehér fátyolnál, mely homlokát borította.

De azért mosolygott, sápadt, fájdalmas mosolygással.

A márki elébe sietett.

A budapesti értéktőzsde.

A mai üzlet magasabb külföldi és bécsi zárlatokra szilárdan kezdődött, később átmenetileg gyengébb lett, hogy végre szilárdan záruljon. A helyi piac nyugodt volt s míg Közútiak szilárd állapottal foglaltak el s Városi villamos részvények emelkedtek, addig Rimák erős bianco eladások benyomása alatt tetemes árvoszeséget szenvedtek. Döbben Berlin is Bécs ismét mozgalmas üzletet jeleztek, minok folytán nálunk is az irányzat mindvégig tartott maradt.

Valuták és ércváltók forgalom nélkül. Az előtőzsde szilárd.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 398.70—399.50. Osztrák hitelrészvény 368.—369.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 363.40—364.25. Rimamurányi vasúti 321.—323.50. Közúti vasuti részvény 404.50—406.75. Villamos városi vasut részvény 230.—233.—. Kereskedelmi bank részvény 1430.—. Magyar villamosági részvény 148.50—150.— forinton.

A déli tőzsde nyugodt. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 398.20—399.—. Osztrák hitelrészvény 368.20—369.10. Osztrák-magyar államvasuti részvény 363.90—364.60. Ipar- és kereskedelmi bank 105.50. Jelzálogbank 247.—248.50. Leszámítolóbank részvénytársaság 263.—263.50. Déli vasut 68.75—69.—. Rimamurányi vasúti 319.50—322.—. Közúti vasut részvénytársaság 404.50—406.— forinton.

Az utótőzsde irányzata mérsékelt forgalom mellett szilárd maradt. Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 368.50—369.25. Magyar hitelrészvény 398.75—399.25. Rimamurányi vasúti 323.50—324.75. Osztrák-magyar államvasuti részvény 364.—364.90. Jelzálogbank részvény 248.25. Városi villamos vasut 241.75—241.50 forinton.

Déltúni zárlat: Osztrák hitelrészvény 368.40 forinton. Díjbiztosítók: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.—2.50; nyolc napra 6.—7.—; ultimo februárra 13.—14.— forinton.

Leszámítoló árfolyamok:

Table with 2 columns: bank/institution name and exchange rate. Includes Magyar általános hitelbank, Osztrák hitelintézet, Magyar aranyjárdék, etc.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

Table with 2 columns: Magyar Államadósság and Osztrák Államadósság. Lists various government bonds and their values.

Más kölesönök.

Table with 2 columns: various bonds and their values, including Bonyiák kölesön, Budapesti fővárosi kölesön, etc.

Zálogveleik és kölesönkötvények.

Table with 2 columns: Budapesti intézetek kölesönkötvényei. Lists various types of mortgage and government bonds.

Vasművek és géppárák részvényei.

Table with 2 columns: various industrial and machinery shares and their values.

Elsőbbségi kötvények.

Table with 2 columns: various first priority bonds and their values.

Bankok részvényei.

Table with 2 columns: various bank shares and their values.

Takarékpénztárak részvényei.

Table with 2 columns: various savings bank shares and their values.

Biztosító társaságok részvényei.

Table with 2 columns: various insurance company shares and their values.

Gőzmalomok.

Table with 2 columns: various steam mill shares and their values.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table with 2 columns: various mine and brick factory shares and their values.

Könyvnyomdák részvényei.

Table with 2 columns: various printing house shares and their values.

Különféle vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: various other company shares and their values.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: various transportation company shares and their values.

Sorsjegyek.

Table with 2 columns: various lottery tickets and their values.

Pénzmekek.

Table with 2 columns: various currencies and their values.

Külföldi váltók (lára).

Table with 2 columns: various foreign exchange rates.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table with 2 columns: various time-bound securities and their values.

A budapesti terménytőzsde.

Szilva és szilvaiz gyenge forgalom mellett nyugodt, de az árak változatlanok. Zsiradék szintén nyugodt, gyenge forgalommal.

Jegyzetek: Heremag: lucerna 42.—54.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 42.—45.— forint, Vörös erdélyi — Vörös bányási 49.— forint, Középszemű 46.—49.—, Nagysemű 50.—54.—, Disznókőr: budapesti 55.—55.50 forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — városi 4 darabos 46.—46.50 forint, 3 darabos 48.—49.— forint, füstölt 53.—54.— forint, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — forint, 120 darabos 8.50—8.75 forint, 100 darabos 9.50—9.75 forint, 85 darabos 13.50—13.75 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 7.—7.25 forint, 100 darabos 8.75—9.— forint, 85 darabos 13.25—13.50 forint. Szilvaiz: szlovéniai 13.—13.30 forint, szerbiai 10.75—11.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, február 14. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) Jegyzetek: Buza tavaszra 9.57, tavaszi roz 8.08, buza május—júniusra 9.26—27 forint.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde a kedvező külföldi jegyzések kedvező hatást gyakoroltak a nemzetközi papírokra. Helyi papíroknak realizáció volt, ennélfova gyengültek.

A déli tőzsde nagyon szilárd. Árfolyamok keveset változtak. A zárlat tartott. Bécs, február 14. (Magyar értéktőzsde árlata.) 4% aranyjárdék 119.90. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 139.25. Magyar vasúti kölesön ezüstben 101.15. Magyar keleti vasúti állami kötvény 121.25. Magyar leszámítoló pénzváltóbank 263.—. Rimamurányi vasútrészvény 319.75. Magyar koronajárdék 97.80. 4%-os Magyar földterherm. kötvény 95.75.

Magyar hitelbank részvény 397.75. Magyar nyerevény kölesön sorsjegy 161.40. Kassa-oderbergi vasúti részvény 189.50. Magyar kereskedelmi bank 1470.

Bécs, február 14. (Osztrák értéktőzsde árlata.) 4 2/3% papírjárdék 101.60. 4%-os osztrák aranyjárdék 120.35. 1860-iki sorsjegy 141.—. Osztrák hitelsorsjegy 199.—. Angol-osztrák bank 159.—. Bécsi bankkegyesület 283.—. Osztrák-magyar bank 92.—. Déli vasut 68.—. Dunagőzhajózási részvény 477.—. Dohányrészvény 132.—. Császári és királyi arany 5.71.—. Német bankváltók 58.97. 4 2/3% ezüst arányú 101.25. Osztrák koronajárdék 101.85. 1864-iki sorsjegy 194.75. Osztrák hitelintézet részvény 369.—. Unionbank 322.—. Osztrák Länderbank 249.—. Osztrák-magyar államvasut 364.50. Elbavölgyi vasut 257.—. Alpesi bányarészvény 234.75. 20 frankos arany 9.56. Londoni váltóár 120.40. Bécsi tramway 559.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, február 14. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A déltúni waqonforgalomban a zárlatok a következők voltak Osztrák hitelrészvény 368.62 Magyar hitelrészvény 398.50. Angol-Osztrák bank 159.80. Union bank 323.50. Länderbank 249.—. bankkegyesület 283.—. osztrák-magyar államvasut részvény 364.25 eszaknyugati vasúti részv. 244.50. elbavölgyi vasut 257.—. dunagőzhajó részv. —. alpesi bányarészvény 234.75 májusi járadék 101.70. osztrák koronajárdék —. magyar aranyj. —. magyar koronajárdék 97.80 német birodalmi márka januárra 58.98. február 58.97. török sorsjegyek 61.80. rimamurányi vasut 321.—. déli vasut —. dohányrészvény 132.75. Napoleon d'or 9.55 1/2.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, február 14. (Tőzsdei tudósítás.) A járadékpiacban élénkbelet üzlet 3/8%-os felvidéki kölesön vonzó. Olasz járadék magasabb Párisra. Hitelrészvény magasabb Bécsre. Magánkamatláb 3/8%.

Berlin, február 14. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjárdék 101.25. 4% osztrák aranyjárdék 101.90. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 98.25. Osztrák-magyar államvasut 155.25. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 169.30. Magyar vasúti beruházási kölesön 101.80. Alpesi bányarészvény 101.75. Disconto-Commandit 203.25. Általános villamosági Edison 283.50. Gelsenkircheni 185.75. Laurakohé 223.60. 4 2/3% ezüstjárdék 100.90. 4% magyar aranyjárdék 100.75. Osztrák hitelrészvény 231.10. Déli vasut 30.80. Károly Lajos vasut 100.30. Orosz bankjegy 216.25. 4% új orosz kölesön 100.80. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 95.75. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 191.50. Harpeni 190.90. Az irányzat kedvezlen.

Frankfurt, február 14. (Zárlat.) 4 2/3% papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 101.90. Magyar koronajárdék 95.20. Osztrák-magyar bank 162.20. Déli vasut 30.90. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 203.97. Bécsi bankkegyesület 142.70. Villamos részvény 165.56. 3/8%-os magyar aranyjárdék 100.60. Osztrák hitelrészvény 231.—. Osztrák-magyar államvasut 154.90. Eszaknyugati vasut —. Bécsi váltóár 169.32. Párisi váltóár 309.63. Unionbank 175.—. Alpesi bányarészvény 235.50. Az irányzat szilárd.

Páris, február 14. (Zárlat.) 2% francia járadék 103.02. Olasz járadék 95.10. Osztrák-magyar államvasut 779.—. Francia törleszt. járadék 101.27. 4% magyar aranyjárdék 101.50. Török dohányrészvény 285.—. Osztrák Länderbank 542.—. 3 1/2% francia járadék 104.10. Osztrák földhitelintézet részvény 13.30. Déli vasut 173.—. 4% osztrák aranyjárdék 103.—. Ottonbank 579.—. Párisi bankrészvény 977.—. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat bágyadt.

Hamburg, február 14. (Zárlat.) 4 2/3% ezüstjárdék 100.80. 1860. sorsjegy 148.01. Déli vasut 31.20. 4% osztrák aranyjárdék —. Osztrák hitelrészvény 230.70. Osztrák-magyar államvasut 155.—. Olasz járadék 95.50. 4% magyar aranyjárdék 100.90. Az irányzat gyengébb.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 14. A hízott sertés üzletirányzata gyenge. A Hízott sertés ár: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (áronként 400 kilogramm felüli súlyban) 47—47 1/2 — krajcár. Öreg közep (áronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) 47—47 1/2 krajcár. Fialtal nehéz (áronként 320 kilogramm felüli súlyban) 51—52 — krajcár. Fialtal közep (áronként 251—320 kilogramm felüli súlyban) 49—50 — krajcár. Fialtal könnyű (áronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 48 1/2—49 — krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (áronként 260 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közep (áronként 240—260 kilogramm súlyban) — krajcár. Könnyű (áronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. III. Romániai: Nehéz (áronként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közep (áronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (áronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (áronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Közep (áronként 260 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (áronként 260 kilogramm felüli súlyban) 48—49 krajcár. Közep (áronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 48—48 1/2 krajcár. Könnyű (áronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47—47 1/2 krajcár.

Sertésletészáma: 1899. február 12. napján volt készlet 27.577 darab, 1899. évi február 13. napján lehajlatott 516 darab, 1899. évi február 13. napján elszállított 495 darab, 1899. február 14. napjára maradt készletben 27.528 darab.

Napirend.

Naptár. Szerda, február 15. — Római katolikus: Hamvazó szerda. — Protestáns: Jusztin. — Görög-orsz: (február 3.) Siml. Au. — Zsidó: Adar 5. — A nap két reggel 6 óra 51 percek. — Nyugszik déltúni 5 óra 6 percek. — A hold két reggel 8 óra 42 percek. — Nyugszik este 11 óra 56 percek. A horvát miniszter fogad déltúni 4—5-ig. A fővárosi gyűlése déltúni 4 órakor az új város-háza dísztermében. A Kisfaludy Színházban H. Novák Irén vendégjátéka a „Falusiak”-ban. Pregi Marcella dalesteje a Royal-szállóban esti fél 8 órakor. Cigány bá a Két Korona szállóban, (Soroksári-utca 12. szám.) A magyar vasutak igazgatói értekezlete d. e 10 órakor.

A szamaritánus-egyesület tanácsülése, délután 5 órakor a régi városházán.
 A kávéos és kávémerők ipartársulatának közgyűlése délután 3 órakor saját helyiségében.
 Szabad Lyceum. Szigetváry Iván. A francia köztársaság állami és társadalmi élete, délután 5 órakor. Huszár Vilmos dr.: A spanyol klasszikusokról, délután 6 órakor VIII. Esterházy-utca 1. szám, földszint.
 Az Aurora irodalmi és színpártoló kör este a Nemzeti szálló termében.
 Nemzeti Múzeum. Képtár. Nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. A múzeum többi terei 1 korona belépődíj mellett meglekinthetők.
 A néprajzi múzeum (Csillag-utca 15.) nyitva délelőtt 9-1-ig.
 Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig.
 Az Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az Üllői-úton nyitva délelőtt 9-1-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1-ig.
 A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10-1-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig. Délután 3-8-ig.
 Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9-1.
 Akadémiai könyvtár nyitva délután 3-8-ig.
 A Hódok díszfelvonása. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történelmi múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9-12-ig és délután 2-5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám, délelőtt 9-12-ig és délután 3-6-ig. Állatkert nyitva egész nap.

TÁJÉKOZTATÓ.

A ki tartós és crös öltönyöket jutányos áron akar vásárolni, az szabómestere által csak a **Stikarovszky János, Budapest** (V. Erzsébet-tér 16. szám) cégeknek mintakönyvét hagyja előmutatni. Ezen cégeknek szigorúan szolid üzletvezetése kezkesedik a ki-előzetes kiszámlálásért. Sem magas ruhák, sem másféle megvesztetések által nem szerkesztnek ruvok. — Szaklap szabóknak ingyen.

Vizárlás.

Jan	febr. 15.	febr. 14.	febr. 13.	febr. 12.
Duna	Schárding 0.66 0.80	Tisza	M.-Sziget 0.42 0.48	Tekoháza 0.70 0.55
"	Passau 2.50 1.61	"	V.-Namény 1.60 0. —	Tokaj 1.45 1.46
"	Boca 0.93 0.65	"	Tisza-Füred 1.02 1.42	Szolnok 0.58 1.18
"	Lina 0.02 1.28	"	Csongrád 0.44 0. —	Szeged 0.83 0.90
"	Pozsony 2.30 1.01	"	Turók-Bocsa 0.39 0.31	Titel 1.45 1.51
"	Komárom 2.15 1.89	"	Óndóva 0.60 0.55	Hoór 0. — 0.70
"	Budapest 1.54 0.98	"	Topolya 0. — 0. —	Zemplén 1.63 1.70
"	Paks 0.42 0.28	"	Bodrog 0. — 0. —	Sajó 0. — 0. —
"	Mohács 1.09 1.23	"	Hernád 0. — 0. —	Berettyó 0. — 0. —
"	Gombos 1.56 1.80	"	Körös 0. — 0. —	Margit 0. — 0. —
"	Ujvidék 1.02 1.28	"	N.-Várad 0.08 0. —	B.-Ufalu 0.08 0.08
"	Pannosva 1.47 1.90	"	Bélnyes 0.40 0.40	Csucs 0. — 0. —
"	Orsova 3.16 2.21	"	Tenke 0.20 0.15	N.-Várad 0.08 0. —
Morva	Magyarfalva 0. — 0. —	"	Gurabony 0.20 0.20	Borjénj 0.14 0.10
Vág	Trenesén 0.69 0.18	"	Békás 0.70 0.96	Gyoma 0.70 0. —
"	Eszred 0.66 0.14	"	Ór.-Fehérvár 0.04 0.02	Branyicska 0.30 0.32
Rába	Sz.-Gothárd 0.20 0.20	"	Soborsán 0. — 0. —	Arad 0.32 1.28
"	Sárvár 0.68 0.25	"	Árad 0.32 1.28	Makó 0.03 0.01
"	Győr 2.20 1.72	"	K.-Kostély 1.42 0.50	Kiszető 0.88 0.74
Dráva	Pettau 0. — 0. —	"	Temesvá 0.22 0.12	Becskepek 0. — 0.19
"	Zágráb 0.28 0.43	"		
"	Bács 0.13 0.33	"		
"	Eszék 0.67 0.60	"		
Mura	M.-Szerdah. 3.40 0. —	"		
Száva	Zágráb 0.28 0.43	"		
"	Szersek 2.70 2.55	"		
"	Mitrovica 3.32 3.67	"		
Szamos	Deés 0.04 0.08	"		
"	Batnár 1.28 0.78	"		
"	N.-Majtény 0. — 0. —	"		
Kraszna	Munkács 0.44 0.10	"		
Latorca	Homonna 0.75 0.26	"		
Laborca	Ungvár 0. — 0.29	"		

Elgyengült férfierő

(impotentia)

bármily öreg korban is eskis az orvosi világ által legjobban olyannyira felkarolt és a férfiban páratlan sikerrel

Electro Massage

— vagy —

Psychrophor

által gyógyítható legrövidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel

Dr. KAJDACSÝ

v. cs. és kir. ezredorvos

Elektrotherapiai rendelő intézetében. Budapest, V., Váci-körút 4. sz. I. em.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig.

GARANCIA: 25 évi részben katona-, részben megánorvosi praxis. Külön váró- és gyógytermek.

Levelekre azonnal diskreton válaszlatik.

NINCS CUKORKA

KÖHÖGÉS ÉS REKEDTSÉG

ELLEN

mely olyannyira ajánva lett az orvosoktól, mely olyannyira bevált, mely olyannyira elismerve lett, mely olyannyira be van vezetve, mely olyannyira malátatartalmu,

mely oly nagy elismerésben részesült császárok, királyok, hercegek részéről és ki lett tüntetve arany- és ezüst-érmekkel; mely olyannyira enyhítőleg és nyálkaoldólag hat és 50 év óta kitűnő tulajdonságainál fogva legjobb eredménnyel használtatik, miről ezrekre menő elismerő nyilatkozatok adnak tanúságot, köztük orvosi szak-tekintélyektől és mint

HOFF JÁNOS MALÁTA-CUKORKAI

meg. Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó ára 30 kr.

Kapható az összes gyógyszerárakban, drognak, csemogés és fűszerkereskedésekben. Magyarországi kizárólagos főkiskár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza BUDAPEST, Király-utca 12 sz.

Minden háziasszony vegye meg a legjobb, Kugler-féle „Házicukraszát” című könyvet, 2000-nél több receptet és 200 képpel. Ára díszkötésben 3 frt és 25 kr. portóért. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

„Az Értékpapir-üzlet”

Nélküülzetlen kézikönyve Minden sorsjegy vagy értékpapirtulajdonosnak. Bankok és takarékpénztárak értékpapir- vagy pénzkezelőinek hasznos útmutatója.

Szerkesztette: **Berger Mór** és **Márkus Sándor**

Ara 1 frt 50 kr.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

Azok a szenvedő férfiak,

akik sok más szerrel való próbálgatás után használták a **Dr. EGGER-féle injekció Hamamelis Virginica-t,** meggyőződtek arról, hogy ezen szer felülmúlja hatásában a többi hasonló készítményeket, mint-hogy **Dr. Egger-féle Injekció ára 70 kr.** Vidékra a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 1 frt 5 kr., két üveg 1 frt 75 kr. Fő- és széküldési raktár: Gyógyszertár a „NÁDORHOZ”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Dr. MÜLLER főtörzsorvos-féle injekció és labdacso

a legjobb és leghatásosabb szer új és régi húgy-csőbántalmaknál — húgycsőgyulladások és folyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt, kellemetlen utóbajok nélkül. — Pontos használati utasítás minden megrendeléshez mellékeltek. Egy adag ára, friss bajoknál **1 frt 60 kr.**, idült régi bajoknál **2 frt 50 kr.**, postán küldve csomagolásért 25 kr-tal több, portó nélkül.

A valódi készítmények egyedüli megrendelési helye: **Szt.-György gyógyszerár, Wien, V., Wimmergasse 33.**

Raktár: **Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12.**

Sziveskedjék ezen hírdetést kívágni és megőrizni.

KEDDEN

1899. február 21-én fog az ujságíró-sorsjegyek húzása okvetlen megtartatni. Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 100,000 korona, 10,000 korona stb. stb. Sorsjegyek mindenütt kaphatók. Vidéki megrendeléseket legpontosabban eszközöl a **BUDAPESTI UJSÁGÍRÓK EGYESÜLETE** sorsjáték-kezelősege, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi hó február 15-én.

Denise.

Színmű 4 felvonásban. Irtá Ifj. Dumas, Fordította Paulay.

Személyek:

Bardannes	Mfhályi	Thauzettené	Lendvayné
Mártha	Alszei	Fernand	Császár
Brissot	Ujházi	Pontferrand	Hetőnyi
Brissotné	Fekelné	Pontferrandné	Szaecvayné
Denise	Hegyesi	Clarisse	Ligeti J.
Thouvenin	Bercsényi	Szolja	Narcisz

Kezdeté 7 óraker.

Csütörtökön Electra.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1899. évi február hó 15-én.

Bohéméi.

Opera 4 felvonásban. Szövegét (Murger nyomán) irta és zenéjét szerzette Leoncavallo Ruggiero. Fordította Radó Antal.

Kezdeté 7 óraker.

Csütörtökön Ördög Róbert.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi február hó 15-én.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi február hó 15-én.

Másodszor:

Tanqueray második felesége.

Színmű 4 felvonásban. Irtá Arthur W. Pinero. Fordította Fái J. Béla.

Személyek:

Tanqueray	Gál	Cortelyonné	Rostagné
Ellean	Delli E.	Georg Orreyed	Fenyvessé
Gordon Jayne	Kazaliczky	Lady Orreyed	Berzétei
Fr. Murrith	Szerény	Hugh Ardale	Góth
Drummle	Hogedús	Morse	Gy6z6
Ray Paula	Lánczy	Inas	Kassai

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Csütörtökön Tanqueray második felesége. (3-szor).

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi február hó 15-én.

Diákisszonyok.

Operett 3 felvonásban, 4 képmen. Irták Gavoult és Cotens. Fordította Makai Emil. Zenéjét szerzette Louis Varney.

Személyek:

Eleonóra	Csatai	Lucien	Szirmai
Margarita	Biana S.	Georges	Vidor
Daisy	Kury K.	Calicot	Kiss M.
Marcelle	Szegő	Filipe	Barna
Geneviève	Mátrai	Pelopidas	Németh
Hortense	Makkos	Grihard	Ujvári
Hélène	Harmath	Antoinette	Bárdy
Bianche	Bernát	Báró Cossu	Solymosi
Germaine	Baán	Ponpon	Gazsi

Kezdeté 7 óraker.

Csütörtökön A varázsgyűrű.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi február hó 15-én.

A Gyurkovics lányok.

Életkép 4 szakaszban. Irtá: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilassy	Liza	Haller
Katinka	Rózsa	Klári	Váradi
Sári	Aranycsok	Radványi	Molnár
Ella	Bilkei	Gida	Rózsabegyi
Mici	Báskay	Horkay	Ráthonyi
Terka	Galambos	Sándorffy	Füredi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Csütörtökön A Gyurkovics-lányok.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérliő.

Kezdeté 8 óraker, vége 12 óraker.

Ma nagy farsangi műsor.

Bámulni, esődni és egyuttal nevetni lehet az új szenzációs

„A párisi vendéglő”

című bűvész némajátékánál, melyet az Agost-család ad elő.

A Lars-Larsen leányok, (3 helyg.)

felülmúlhatatlan gimnasztika egyveleg munkában a 3-szoros nyújtón, szenzációs ugró excentrikus.

Továbbá:

RECLAM ASSZONY.

Valamint az összes műserők.

Csütörtökön, február 16-án, először:

Mlle D'ARGEN

híres francia excentrikus énekesnő.

Minden ünnep és vasárnap két előadás.

Kiss József

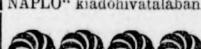
összes

költeményei.

Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógép-ről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a költő arcképével díszes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár.

Ez a legszebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI éneknévjegy.

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre kütelt be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában.

Regények és szépirodalmi művek.

Alvinczy S. Francia nők, füve 1 frt 50, diszkötés 2 frt.

Alvinczy S. Francia társadalm., füve 1. 50, diszk. 2 frt.

A Nevető Magyarország. Adomagyűjtemény. Szer. Gracza és Pollinus. Köve 2 frt, diszkötés 3 frt.

Ágai A. (Porzó) Igaz történetek, husz elbeszélés 2 frt 40 krajcár.

Gabányi A. A művészet nyomorultjai. Regény 2 kötetben 2 frt 40 kr.

Idegen költők albuma, fordította Radó A. Illusztrációkkal, füve 3 frt 60 kr., diszkötés 5 frt.

Jakab Ö. Falu. Elbeszélések. 2 frt, diszkötés 2 frt 80 kr.

Jakab O. Argirus. Negyedrét alakú üsmű. Fenyvnyomatú képekkel, füve 3 frt, diszkötés 5 frt.

Kabos E. A holló. Színmű. 1 forint.

Kosutány G. Nevezetesebb bűnesetek tára: I. Erny György meggyilkoltatása 1 frt. II. Minály szerg Zejedelem meggyilkoltatása 1 frt. III. Ot kisebb bűnesetek 1 frt. IV. kisebb bűnesetek 1 frt.

Költöze F. Paranesis 40 kr., diszkötés 1 frt.

Költők albuma. A jelenkori költők legszebb verseivel. Szerkeszté Radó Antal. 160-u diszkötés 3 frt. 160-u emlékkiadás selyem betéttel 4 frt 50 kr., 80-u diszkötés 5 frt, 80-u emlékkiadás selyem betéttel 6 frt 50 krajcár.

Leopardi lyrail költeményei. fordította Radó A. Füve 1 frt 60 kr., diszkötés 2 frt 40 kr.

Moadósy I. Árva szerelem. Regény két kötet 2 frt.

Moadósy I. Üllőselek vég-napjai. Regény két kötet 2 forint.

Murai Károly. Ejnye be jól Adomagyűjtemény. Négy önálló kötet. Egy-egy ára 60 kr.

Ujabb nemzeti dalkönyvecske. Szerkeszté Radó A. 1 frt 20 kr.

Murai Károly. Mosolygó történetek. Négy önálló kötet. Egy-egy ára 60 kr.

Megrendelhető a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában.

Bachus-terem a Páris-szállóban.

VI., Váci-körút és Uj-utca sarok.

Ma az I-ső budapesti szalon-humorista társaság vendégjátéka

a három társult komikus: FÜRST, CHORINI és BAUMEISTER társaságukkal együtt.

Kezdeté 8 óraker. Szabad bemenet Szigorúan tisztességes családias műser!

BUTOR részletfizetésre!

Alap- és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházfőnökök, valamint más hitelképes egyének kedvező feltételek mellett kapnak szállár- és pénzügyi asztalos- és kárpitozott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

6-órásig ke. 25 kr. levéljegy beküldése ellen bérmentes 1000 fenti cég R. osztálya. 6157

KÉSZPÉNZ

Bárki játszva kereshet évente körülbelül 10 ezer forintot, aki egy társaságba belép, mely az osztrák-magyar monarchiában törvényesen megengedett, biztos értékpapírok beszerzését célozza, melyek havonta nagy nyereseményekkel — 180.000, 100.000, 95.000, 62.000, 45.000, 30.000 forint és így tovább okvetlenül vissza lesznek fizetve.

Havonkénti díj 5 frt, félrészejeg 2 1/2 frt.

Beléphetni naponta.

Tagföltételi felteleteket ingyen és bérmentve küld

Commerce & Creditbank

üzletvezetőségo AMSTERDAM, Nic. Witsenkade 13.

Gyakorlott képviselők kérestek! 292

Meghívás

a Concordia gőzmalom részvénytársaság folyó évi március 2-án délutáni 4 óraker a Magyar fővárosi malomgyesület helyiségeiben (Erzsébet-tér 19. szám) tartandó

rendes közgyűlésére.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
 2. Az előterjesztett mérleg jóváhagyása.
 3. A felmentvény megadása.
 4. Egy igazgatósági tagnak megválasztása három évre és négy felügyelő-bizottsági tagnak egy évre.
- Azon t. c. részvényesek, kik az alapszabályok 18-ik §-a szerint szavazójogukkal éni akarnak, saját nevükre szóló részvényeiket folyó évi február 27-ig délelőtti 10—12 óra közt, a malomepületben, a társaság pénztáránál térítvény mellett letenni kéretnek, ugyanott a mérleg és az évi jelentés 3 nappal a közgyűlés előtt a t. c. részvényesek számára betekintés végett készen tartanak. Budapestben, 1899. február hóban.

AZ IGAZGATÓSÁG.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

„Magyar Könyvtár”

legujabb füzetel:

82. Coppée. Henriette. Elbeszélés. Ford. B. Tölgyessy Margit.

A szegények és elnyomottak mélyszívi költője ez elbeszélésében egy egyszerű munkásleány szerelmének megható történetét mondja el.

83. Matilde Serao. Leányok. Fordította Tóth Béla.

A híres olasz regényíró e füzet két hosszabb elbeszélésében nagy művészetel ábrázolja a kenyerért küzdő szegény leányok sorsát.

84. Sophocles. Antigone. Szomorujáték. Ford. Kemenes (Kempf) József.

A nagy görög tragikus e legszebb műve itt a Kemenes kiváló sikerű új fordításában lát napvilágot, kimerítő bevezetéssel és jegyzetekkel.

85. Ábrányi Emil. Márciusi dalok és egyéb költemények.

A füzet Ábrányi Emil legszebb hazafias verseit tartalmazza, köztük főleg a márc. 15-iki nemzeti ünnepen ország-szerte szavalt alkalmi költeményeit.

86. Tolnai Lajos. A nagygyárosok és egyéb elbeszélések.

A régebbi írói nemzedék e kiváló elbeszélő költője e füzetben legdrámaibb, legmélyebb novelláit gyűjtötte össze.

Minden füzet egyenkint kapható.

Egy-egy füzet ára 15 krajcár.

Megrendelhetők a

„Budapesti Napló”

kiadóhivatalában,

Budapestben, VIII., József-körút 18. sz.

Utazáson nagyon praktikus. — Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóságilag megvizsgálva. (Biszonyítvány kelt Bécsben 1887. július 3-án.)

Kalodont

Elismert legjobb

Fogtisztító szer.

A száj kibőltítése, csupán száj- vagy fogvízzel magában nem elegendő a fogak tökéletes megtisztítására. Ehhez egy fogtisztítószert használnia okvetlenül szükséges.

Mindenütt kapható.

MEGHÍVÓ.

Salgó-Tarjáni Kőszénbánya Részvény-Társulat

folyó évi március hó 6. napján d. e. 10 óraker fogja budapesti központi irodájában (V., Erzsébet-tér 16.)

XXXI. rendes évi közgyűlését

megtartani, melyre t. c. részvényeseit meghívja.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1898-ik évről.
 2. Az 1898. évi mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség megállapítása és határozathozatal ennek hováfordítása iránt.
 3. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény az 1898-ik évre vonatkozólag.
 4. Indítvány az alaptőkének felemelése és 38,000 drb új részvény kibocsátása iránt.
 5. Kilenc igazgatósági tag választása.
 6. Alapszabály-módosítások.
- Budapestben, 1899. február hó 5-ik napján.

Az igazgatóság.

MEGJEGYZÉS. Felkérjük az ezen közgyűlésen részt venni akaró t. c. részvényeseket, hogy részvényeiket az alapszabályok 19. §-a értelmében legkésőbb február hó 25. napjáig vagy a társulat fent megjelölt központi pénztáránál, vagy pedig a k. s. priv. allg. oester. Boden-Credit-Anstalt-nál Bécsben (L. Teinfalstrasse 6.) tegyék le.

Minden 25 részvény egy szavazatra jogosít, de 10 szavazattal többet saját névben senki sem gyakorolhat.

Az alapszabályok 52. §-a értelmében az évi mérleg és az évi jelentés 1899. február hó 25-ik napjától kezdve nyomtatásban t. c. részvényeseinknek társulatunk központi irodájában rendelkezésre állanak.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

